

Adolph Friedrich Trendelenburg

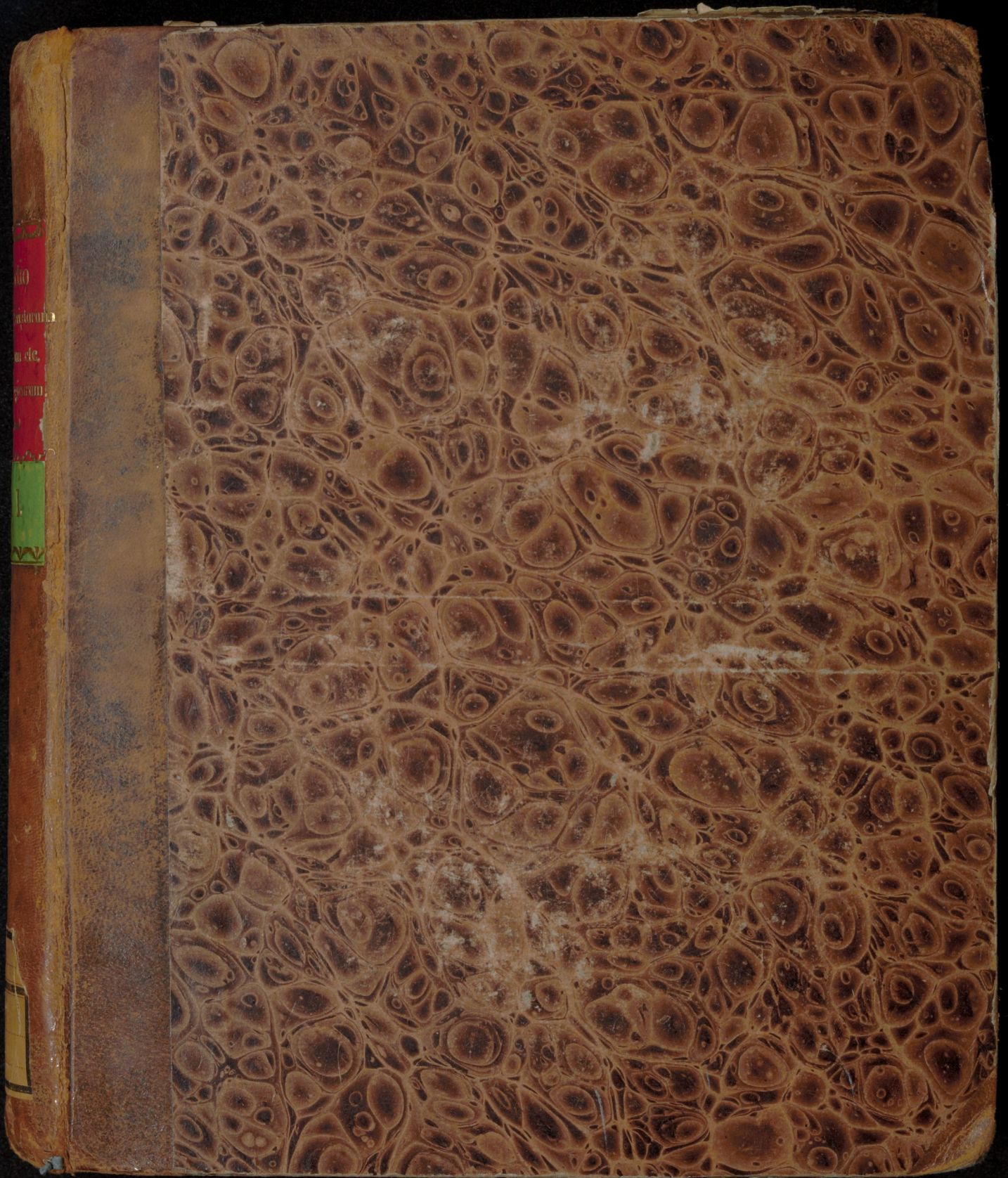
**Oratio Serenissimo Dvci Ac Principi Indvlgentissimo Friderico Dvci Regnanti
Meclenbvrnico ... In Academia Sva Fridericiana Vt Celebrarentvr Optimi Principis
Sacra Natalicia A. D. VIII. Novembris A. O. R. MDCCLXXII. Inter Inavgvralia
Sollemnia Dicta Iam Vero Devote Dicata**

Bvetzovii: Apvd Ioan. Andr. Bergervm, [1772]

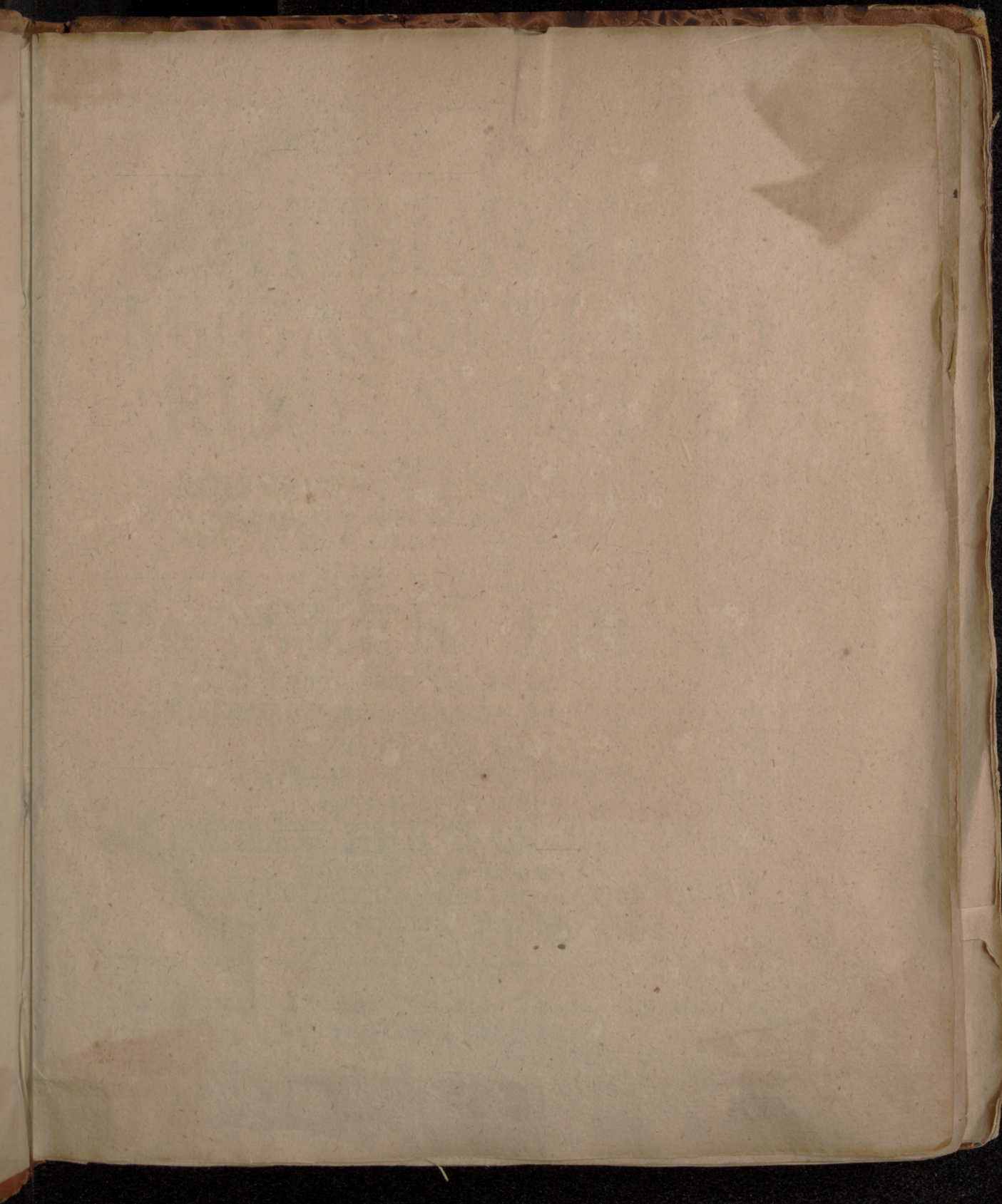
<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn892726342>

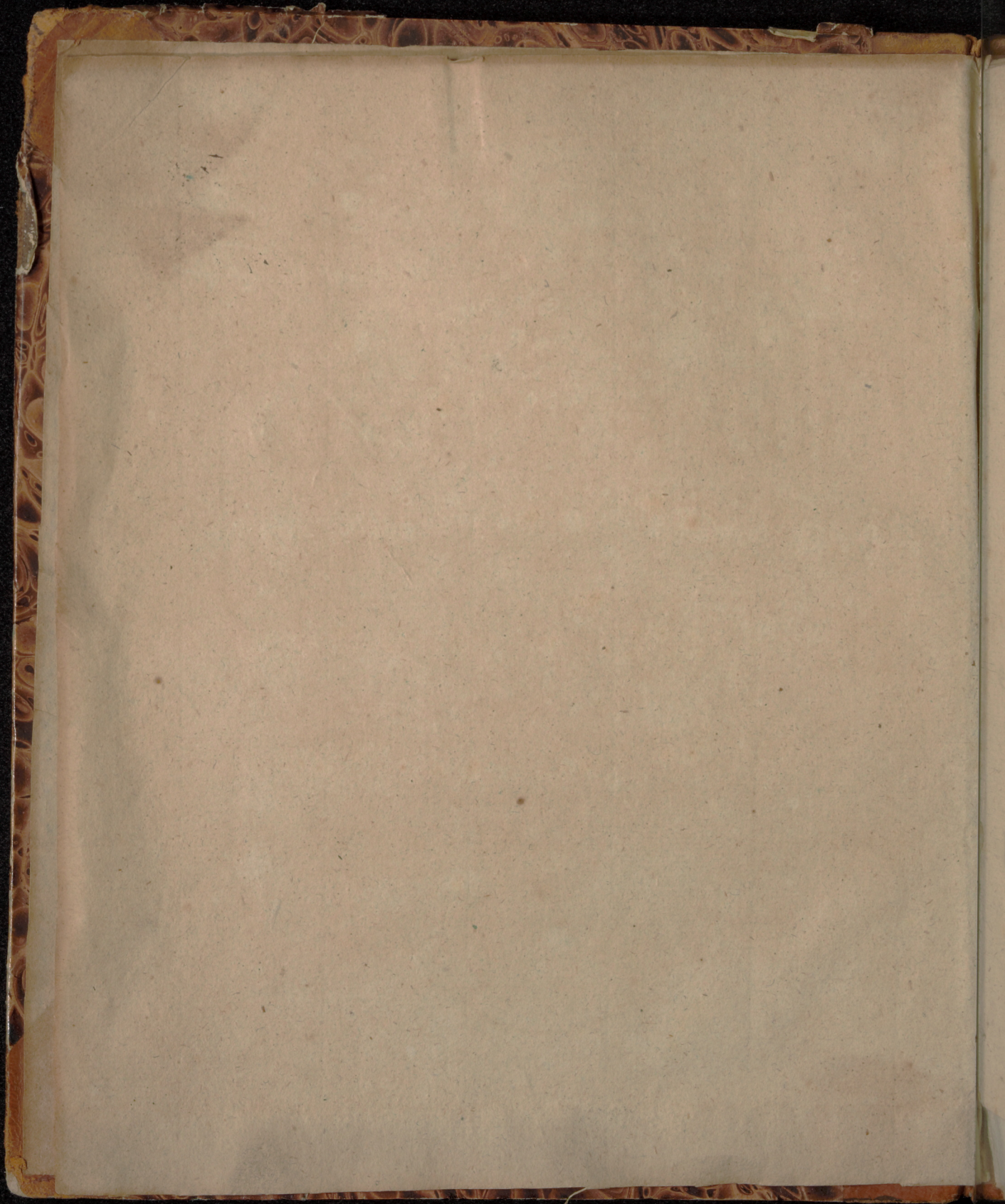
Druck Freier Zugang

N. l. - 240 (1.)
N. l. - 240 (1.)

ORATIO

SERENISSIMO DVCI
AC PRINCIPI INDVLGENTISSIMO

FRIDERICO

DVCI REGNANTI MECLENBVRGICO
VENETORVM SVERINENSIVM ET RATZEBVRGENSIVM
PRINCIPI

COMITI ITEM SVERINENSI
TERRARVM ROSTOCHIENSIVM ATQVE STARGARDIENSIVM
DYNASTAE
REL. REL. REL.

PATRIAE PATRI OPTIMO
PRINCIPI PIO SAPIENTI FELICI

IN ACADEMIA SVA FRIDERICIANA
A VT CELEBRARENTVR

OPTIMI PRINCIPIS
SACRA NATALICIA

A. D. VIII. NOVEMBRIS A. O. R. cId Id CCLXXII.
INTER INAVGVRALIA SOLLEMNIA
DICTA
IAM VERO DEVOTE DICATA

AB

ADOLPHO FRIDERICO TRENDELENBURG D.

ICTO ANTECESS. SEN. ACADEMIAE NVNC RECT.

BVETZOVII
APVD IOAN. ANDR. BERGERVM.

1772^{9.}

SERENISSIME DVX

PRINCEPS AVGVSTE

Pia mente devotaque quadam animi religionem TE, OPTIME PRINCEPS, adi-
turus, hanc audaciam vituperandi non tam vereor,
ne TIBI causae a summa PERSONAE TVAE digni-
tate et sanctitate, quam ne ab ipsa TVA huma-

nitare nascantur. TVVM enim quum sit ipsa natura, quidquid est, quod iam pie TIBI offero, TVVS quum ob immortalia beneficia et innumera sim ego quoque, immo a TE in teneris ita susceptus, ut NOMINE etiam TVO me velles, tanquam sanctissimo indulgentiae Tuae et honorificentissimo pignore ornatum, consilium hoc TIBI, quod TVVM est, exhibendi videtur in nullam posse reprehensionem ac ne in eam quidem vituperationem incurrere, in quam caeteroquin ob rei, quae offertur, exiguitatem, minime apud TE, qui animum, non rem, adspicis, attamen apud alios, poterat adduci. Sed a summa TVA, quam dixi, humanitate — quonam enim TV alio nomine patieris appellari eam, quae paene modum omnem excedit humanitatis? — et a modestissima quadam, quam de TE habes, opinione, vereor omnino, ne efficiatur id, quod alias in omni re ad doctrinae rationem

nem

nem pertinente a TE expectare, harum rerum
aestimatore iustissimo, piaculum foret, nimirum, ut
aliquantulum recedas ab omnium ex vero iudican-
tium sententia, quando statuendum sit, parumne au-
nimis de TE multa atque magna praedicauerim.
Quamquam futurum esse, ut ne sic quidem TE IV-
DICE penitus causa cadam, eadem ipsa sperare
me iubet incredibilis TVA moderatio, quae nun-
quam sinet, ut, quem omnes absoluunt, cum TV
de sola TVA vel sententia vel opinione condemnes.
Quanta autem cunque TE humillime rogo, ut mihi
ignoscas, absit tamen, ut ullam suspicionem depre-
cer adulationis, quam in quouis homine agente cum
quolibet humilem censer quisque vir bonus et ab-
iectam, sin res agatur cum OPTIMO PRINCIPE,
in eo, qui liberales profitetur et ingenuas artes,
quasi execrandum scelus, abhorret prorsus ac
tota mente detestatur, Quidquid ergo de TVIS lau-

dibus exiliter admodum et haudquaquam pro ipso
virtutum TVARVM splendore dixi, nunquam scilicet
immemor eius, quae laudum TVARVM fastigium
ipsum auget, modestiae; id omne ut certissime per-
suasum habeas ex piissimo animo, menteque since-
rissima ac pectore penitus TIBI deuoto profectum
esse, supplicibus a TE precibus oro et obtestor.

DUX SERENISSIME

TVO SANCTO NUMINI

deuotus

Adolphus Fridericus Trendelenburg.

LECTVRIS S.

Quam iam typis exscriptam accipiat orationem hancce, paucis Vos volo, Lectores, ut et ipsius orationis huius habendae habitaeque rationem Vobis, et causam, quare prelo ea tradita sit, paullo vberius exponam; quorum alterum valebit ad melius intelligenda non nulla, quae dicta sunt, alterum, si non ad auertendam maliuolorum iniquitatem, quod sentio quam parum fieri possit, certe ad conciliandam proderit aliorum, ut excusent, aequitatem.

Primum autem sciendum est, usu receptum apud nos non esse, ut quotannis publica Senatus Academici auctoritate celebretur dies natalis SERENISSIMI DVCIS, CVIVS imperio fruimur, quin potius ab HOC IPSO eiusmodi sollemnitates, quum initio conditae huius Academiae clementissime Senatui hac de re ad IPSVM referenti rescriberet, esse declinatas. Quoties tamen accidit, ut ciuium quisquam nostrorum diem hunc vniuersae patriae exoptatissimum more academico celebrare vellet, toties illi consilio Senatus academicus annuit lubentissime. Cuius rei exemplum primum et mihi memoratu iucundissimum ante hos septem annos editum est, quum diem hunc sollemni oratione prosequuturus esset Vir illustris,

illustris, doctissimus SAMVEL SIMON WITTE, qui philosophiam tum docebat priuatim, sed sedulo et sollerter ac pari laude, qua iam, ex quo paullo post iuris naturae et gentium docendi prouincia accepta, in numerum adscriptus Professorum mihiq[ue] amicissimus collega et exoptatissimus iunctus est, publice eandem profitetur. Exstat etiam typis exscripta elegans ista oratio, in qua SERENISSIMI DVCIS FRIDERICI nostri imaginem, cum Diuo VLRICO, cuius Manibus etiam nunc bene precatur omnis patria, facta comparatione, tanta facundia et vernaculi sermonis elegancia, tanta doctrina historiaeque patriae peritia, tantoque ingenii acumine adumbravit, ut illustris et consultissimus TOTZE, iunctissimus mihi et suauissimas collega, qui fasces tum academicos et primatum in Senatu tenebat, in elegantissima prolusione, qua pro more conuocandi fuerant auditores, quum comparandi praedicauisset summum historicorum artificium, profiteri non vereretur, in illo ipso artificio WITTIVM nostrum veterum auctorum exempla feliciter imitatum esse. Similiter hoc ipso, quem agimus, anno duo viri iuvenes erectioris indolis mihi, ad quem iam primus in Senatu academico locus delatus est, consilium suum aperiebant de celebranda huius diei sollemnitate. Alter, scilicet iam consultissimus iurium Doctor, MICHAEL GVSTAVVS FRIEDLIEB, qui a primo inde tempore, quo Musis nostris hic loci sedes fixa erat, inter nos versatus, iam per aliquod temporis spatium perorandis in foro causis se mancipauerat, priuatim quoque docendi fecerat periculum, praestando
auxilium

auxilium suum non nullis ciuium litterariorum, qui se duce vellent priuatos intra parietes quae in scholis doctorum audiuerant animo repetere, veniam rogabat, hoc die felici libellum inauguralem publice ad disceptandam proponendi, ut hoc facto ipsis ornaretur honoribus in iure summis, quorum candidatus ab Ordine nostro anno superiori ob probatam satis omni specimine dexteritatem et eruditionem, renunciatus fuisset. Alter autem, Vir iuuenis praenobilissimus, ornatissimus CONRADVS IOANNES FRIDERICVS KNOECHEL, qui insigni cum laude et sacris et elegantioribus litteris etiam nunc apud nos dat operam, neque ob morum magis probitatem, quam ob ingenii diligentiaeque praestantiam sese amabilem reddit omnibus atque commendabilem, desiderium mihi suum exponebat huius diei sollemnitatem oratione pro rostris academicis celebrandi. Ac de utroque consilio equidem quum statim ad Senatum academicum retulissem, id, quod animo praeuideram, euenire vidi. Egregie enim res placebat Patribus, qui utrique proposito, quod et pietas in OPTIMUM PRINCIPEM, et bonarum artium amor studiumque ipsum promouendi ciuium nostrorum in re litteraria laudabiles quosque conatus non tantum suadere sed et efflagitare videbatur, suam lubentissime auctoritatem impertiebant. Laetabar imprimis insigniter ego quoque, cui sponte nascebatur occasio iucundissima, mea quoque voce SERENISSIMO DVCI gratulandi officium longe dulcissimum exoptatissimumque praestandi. Nam quum hoc semestri Iureconsultorum Ordinis Praeses essem, perinde uti tum fueram, quum explorandum sese nobis prae-

buerat FRIEDLIEBIVS meus, idemque me, quem iura docentem frequentissime et diligentissime audiuerat, iam pro amicitia, qua mihi iunctus a multis inde annis fuisset, disceptationis, qua ad academicos honores aditum sibi parare debebat, elegisset moderatorem, accidit ex voto, ut non modo disceptando super libello inaugurali, qui et ipse SERENISSIMO DVCI dicatus huiusque diei sollemnitati conuenienter de re ad eam proxime spectante, de natalibus scilicet Principum Romanorum ad illustranda iuris ciuilis loca, conscriptus erat, sed etiam Ordinis ego mei interpres, praenobilissimum iuuenem summis in arte nostra honoribus sollemni ritu ornando, ideoque duplici quadam ratione, sollemnis illius actus, non testis tantum et adiutor, sed auctor adeo existerem. Quid enim magis me poterat incitare aut plane necessitatem mihi imponere hac qualicunque orationiuncula paullo vberius, quae sentirem, exponendi, inprimis quum nouum non esset, ut eiusmodi inauguralia academica praemissa oratione perficerentur?

Quare auctoritate Senatus academici sollemnia haec omnia, quae futura erant, ex tabula academica annuntiabam, hocce de re illa proposito programme:

Q.B.F.F.Q.S

Q.B.F.F.Q.S

SERENISSIMI. DVCIS. REGNANTIS
PRINCIPIS. AVGVSTI. AC. DOMINI

DOMINI

FRIDERICI

DVCIS. REGNANTIS. MECLENBVRGICI
VENETORVM. SVERINENSIVM. ET. RATZERVGENSIVM. PRINCIPIS
COMITIS. ITEM. SVERINI. IN. TERRAS. ROSTOCHIENSES
ET. STARGARDIENSES. DYNASTAE

REL. REL. REL

NATALEM. SEXTVM. ET. QVINQVAGESIMVM

PROXIMO. QVL. FVTVRVS. EST. DIE. NONO. NOVEMBRIS

BONO. CVM DEO

FELICITER. ILLVCENTEM

ACADEMIAE. FRIDERICIANAE. RECTOR

ADOLPH. FRID. TRENDELENBURG

S. PALATII. CAES. COMES

PHIL. D. ICTVS. ANTESSOR. SENIOR. ORDINISQVE. SVI. H. T. DECANVS

FAVSTO. OMINE. NVNCIAT

INDICATQVE

PANEGRICVM

OPTIMO. PRINCIPI

POST. DISCEPTATIONEM. MORE. ACADEMICO

SE MODERATORE

B 2

RESPON-

RESPONDENTE

VIRO. PRAENOBILISSIMO. ELEGANTER. DOCTO
MICHAELE. GVSTAVO. FRIEDLIEB

ROSTOCHIENSE

AD. LIBELLVM. INAVGVRALEM. INSTITVENDAM

A. SE. DICENDVM

SOLLEMNIAQVE. INAVGVRALIA

QVIBVS

SVMMIS. IN. VTROQVE. IVRE. HONORIBVS

PRAESTANTISSIMVM. HVNC. CANDIDATVM

ORNATVRVS. EST

QVAE. OMNIA. HOC. IPSO. DIE. FESTO. AB. HORA. INDE. NONA

MATVTINA. PERAGENTVR

TVM

ORATIONEM

A

VIRO. IV VENE. NOBILISSIMO. ORNATISSIMO
CONRADO. IOANNE LVDOVICO. KNOECHEL

STAVENHAGENSE. MECLENBURGICO

QVI. EST. E. NVMERO. CIVIVM. NOSTRORVM

QVI. ET. SACRIS. ET. ELEGANTIORIBVS. LITTERIS. CVM. LAVDE. DANT. OPERAM

HORA. POST. MERIDIEM. SECVNDA. RECITANDAM

CVNCTISQVE. HIS. SOLLEMNIBVS

PIAE

IN. FRIDERICVM. PIVM. SVVM

FRIDERICIANAE

QVOTQVOT. PRINCIPEM. SVVM. AMANT. LITTERASQVE. AVT

ORNANT. AVT. BENE. IIS. CVPIVNT

VT. ADSINT. ET. LINGVIS. VOTISQVE. FAVEANT

PIE. DECENTER. HVMANITER

ROGAT

P. P. A. D. V. NOVEMBRIS. A. O. R. c1c1c CCLXXII.

Deinceps

Deinceps vero omnia in eo conuenire et conspirare videbantur, ut summa esset maximeque illustris horum actuum sollemnitas. Etenim ad hanc panegyrim maxima confluxerat atque celebratissima Auditorum frequentia, inter quos in primis mihi reuerenter nominandus est Illustrissimus S. R. I. COMES BERNHARDVS MATTHIAS DE BASSEWITZ, in Dalwitz, Stirow, Stechow rel. Dynasta idemque ab IMPERATORIA CELSITVDINE, SERENISSIMO MAGNO PRINCIPE RVSSIAE clauicubicularia ornatus, unacum Illustrissima CONIVGE, singulari ornamento sui sexus, quem non modo ita decorat, ut coronet omni laude virtutis omniumque elegantiarum, sed etiam, ut superet, quum eruditione prorsus insigni et vel in viris rara, tum magis etiam incredibili, qua tantas dotes non tantum non ostendere, sed celare adeo contendit, modestia. Neque reticendi praeterea, quotquot utriusque sexus magno aderant numero quum ex equestri tum ex cacteris ordinibus, ut et auferent, si qua fas esset, illius tanti diei splendorem et ipsi fauorem suum erga bonas litteras manifestarent.

Oppugnantium autem et ex more academico contra disputantium partes in se susceperant Viri illustres, consultissimus QVISTORPIVS et amplissimus KARSTEN, iunctissimi amicissimique Collegae, carissima mihi nomina, quibus accedebat consultissimus MARTINI, quem itidem honoris causa nomino, quippe cui proximo in Rectoratu antecessori suo summe venerabilis MAVRITII, Vir maxime amabilis, ob impedimentum ex itinere allatum

absens, suam Exrectoris prouinciam in hac caussa demandauerat. Est enim apud nos more receptum, ut in quauis inaugurali disceptatione, aut ipse Rector academiae, aut, si is impediatur, Exrector, cum candidato honorum academicorum nouissimo certamine contendat. Vt autem ad eandem tum accederent disputandi prouinciam caeteri quoque Collegae dilectissimi, id singulari huius diei tributum est honori. Nam raro alias Professores apud nos contra disputant, ne utilissimum ciuibus nostris exercitii genus vel accidere vel impedire videantur.

Iam posteaquam conueneramus omnes disceptandi caussa in templum cathedrale, ubi sollemnes huiusmodi actus perficere solemus, adscensa ego cathedra hac breui alloquatione, quae instabant, non tam annuntiabam, quam potius peragendi initium faciebam:

„Auditorum, pro suo quisque honoris dignitatisque gradu

„colendorum lectissima corona!

„Si qua vnquam, sane hodie, rerum, quae peragentur, annuntiatio
„poterat omitti, propterea quod et iste dies festus, ista lux tam serena
„suam sollemnitatem satis ipsa manifestat, et publice ego ipse, quae meditare-
„mur, Senatus academici auctoritate ex tabula academica litteris annunciaui.

„Quare, quum initio disceptandum sit inter praenobilissimum Candida-
„tum, quem certaminis caussa iam videtis hanc cathedram adscendisse, mox
„videbitis ornaturum esse, et hos Viros illustres, honoratissimos, suauissimos
„dilectissi-

„dilectissimosque collegas, qui hoc et huius diei sollemnitati, honorique,
 „quem habemus OPTIMO PRINCIPI, et, pro favore suo singulari,
 „nobis quoque, nec dubitantis enim, dederunt, ut actum hunc hac ratione
 „decorarent illustrioremque redderent, nolite mirari, neque Vos ipsi,
 „Viri illustres, qui dissentientium et contra disputantium partes benivole
 „suscepistis, neque Vos, Auditores honoratissimi, illud me, quod alias
 „magno studio deprecari soleo, iam mihi ut tribuatis diserte et huma-
 „nissime rogare. Scilicet oro Vos, Viri illustres, qui certare cum orna-
 „tissimo Candidato instituitis, ut ne me velitis ab huius certaminis honore
 „plane alienum esse. Est enim non solum tanta huius sollemnitatis in me
 „vis, ut eius, quantum fieri possit, maxime cupiam particeps esse, verum
 „quoque allicit me mirum in modum, ingenue fateor, insignis iste honor,
 „quo hodie beari me sentio, certandi ab initio usque ad finem cum ami-
 „cissimis Collegis. Quod si, quemadmodum spero, impetrauero, plura me
 „hodie omnino, quam soleo, differentem audietis. Illa autem de re licet
 „inter prae nobilissimum Candidatum et me iam plane conuenisset, attamen,
 „ne mirandum hoc Vobis esse videretur, quum nouum sit in me, qui eos,
 „qui respondent, magis audire soleo, quam meo qualicunque praesidio
 „iuuare, aut ne iniuriam fieri hac ratione existimaretis doctissimo Candi-
 „dato, quem scitis omnes exiguo meo auxilio plane non indigere, diserte
 „hoc, quod antea dicebam, Vos, Viri illustres, rogare volui, Vobis autem,
 „Auditores reliqui, indicare.

„Quare

„Quare, Praenobilissime Candidate, Tu iam rem Tuam age, et quum ami-
 „cum sit certamen, quod paratur, in quo non armis lethiferis, sed argumen-
 „tis, non vi corporis, sed ingenii acie doctrinaque dimicandum est, aduersarios
 „Tuos ipse prouoca. Vos vero, Viri illustres, ita certetis, rogo Vos et
 „obsecro, vt practer ingenii vim eruditionisque copiam, imprimis quoque
 „humanitatem Vestram, Vestrum adeo in me amorem, ne quid de pietate
 „in PRINCIPEM dicam, quae precibus meis non indiget, hoc singulari
 „documento manifestetis, vt non magis acriter disputetis, quam breuiter,
 „temporisque, cui summo opere parcendum est, rationem habeatis quam maxime.

„Vos vero, Auditores honoratissimi, vt et mentibus Vestris animisque,
 „praesentes esse velitis et linguis fauere, obseruantissime et humaniter rogo
 „atque oro.

„Sed cecinerunt tubae, et clamaturn est ad arma! “

Quo quidem quasi signo a me dato, breuiterque a Praenobilissimo
 Candidato facta prouocatione, statim ipsa pugna inchoabatur, in qua et hic
 strenue fortiterque stetit, et humanissimi Collegae ita dimicauerunt, vt et
 ipsis rerum argumentis, quae, nisi nimis longum foret, lubentissime hic,
 vt omnes intelligerent, proponerem, et tota disceptandi ratione, singuli,
 quantum precibus meis dedissent, quantum mihi tribuerent, quemue
 in me et ornatissimum Candidatum animum haberent; luculentissimo,
 quod nunquam obliuiscar, eodemque publico specimine manifestarent. Finita
 autem hac disceptatione, haec, quam in publicum iam edo, oratio a me
 recita-

recitabatur, qua et SERENISSIMO DVCI gratulandi praeftarem officium piissimum, et Candidatum doctissimum sollemni ritu moreque recepto Doctorem iuris crearem.

Atque hac quasi historia huius orationis exposita, quod primum fuerat propositum, videor effecisse, Lectores, quamvis minus haud paullo breuiter, quam institueram.

Sequitur, ut paucis quoque de altero exponam causasque declarem, cur orationem hanc ediderim in lucem, in quo loco mihi licebit esse breuiori. Nam pro libertate, quae denegatur merito nemini, ne opus quidem esse multi fortasse iudicabunt, huius ut rei ratio reddatur. Sed quoniam haec per temporis penuriam non licuit, nisi paucissimis diebus, iisque ne integris quidem, conticere in chartam, perpolire vero postea secundis curis, nec, si voluisssem, potui, nec, si potuisssem, volui, ne, si id fieret, quod ipse video cultus et elegantiae causa valde necessarium fuisse, plane alia ederetur oratio, denique ob exiguam, si qua est, qua polleo, dicendi facultatem, nullo fere usu nec vlla exercitatione firmatam, multa excusatione mihi opus esse intelligebam, aequis Lectoribus peritisque harum rerum aestimatoribus, — obrectatorum enim, si qui forte sunt, qui deesse non solent, inuidiam ne curo quidem, tantum abest, ut oppugnem, — consilium hoc exponere, ne viderer temere illud aut arroganter inuidioseque meique parum conscius cepisse, mearum omnino partium esse existimaui.

Itaque, ut SERENISSIMO DVCI, qui absens, quae in IPSIUS honorem deuota pietate dixeram, audire non potuerat, eadem litteris mandata, ideoque legenda, si qua forte placeret, offerrem, non modo congruum mihi, sed iam ita necessarium esse videbatur, ut adpareret, esse mihi, si illud emitterem, sinistra multorum iudicia subeunda. SERENISSIMO enim DVCI suam orationem similis argumenti typis exscriptam non olim modo illu-

stris WITTIVS, hinc septimo ante anno, ut dixi, habitam, sed iam quoque, dum haec scribo, KNOECHELIVS, iuuenis ornatissimus, suam exhibuit eodem die duabus horis post recitatam, quam meam ego habueram, idemque se meditari, Vir plurimum reuerendus VALENTINIANVS CHRISTOPHORVS MOELLERVS, qui Ducali, quod hic floret, indiesque laetius efflorescit, Paedagogio Director praepositus est, ad aedem vero cathedralem, quae hic loci est, sacra curat, in elegantissima sua oratione, quo sollemnitatibus huius diei, summo cum plausu omnium, propria sibi et innata facundia orisque suauitate imponebat quasi colophonem, pro ea, quam iunxit mecum Vir amabilis, ego vero plurimi facio, singulari amicitia, me ignorare noluit. Iam vero quae sit exempli vis, quae potestas, quis ignorat? Quis ergo metum audet, quem inde cepi, damnare, quasi inanem? Solusne ego id, quod reliqui omnes fecerunt, ut perhiberent suae pietatis testimonia, omittam? Quid, si plurimis illud animi in OPTIMUM PRINCIPEM parum patet manifestissimum esse signum videbitur? — Quo crimine nescio quodnam maius homini turpiusque possit infligi. Sane speciem ipsam fugit eius umbramque vir honestus. Mihi quidem illa tam indigna tamque intolerabilis est visa, ut minime deliberarem, essetne a me, modo declararem pietatem, simul manifestanda imperitia dicendi, an, ut hanc occultarem, animi ab illa aut penitus relict, aut certe minus incensi et inflammati suspicio mouenda.

Quae quidem si Vobis, quotquot estis haec qualiacunque Lecturi, in homine, qui in quacunque alia re laudabili cuiuslibet, in pietate erga PRINCIPEM nemini cedam, non omnino indigna videbuntur excusatione ista, quam statim ab initio petii; virium mearum perquam exiguarum probe mihi conscius, iterumque peto, data mihi illa atque concessa, legatis, rogo, haec, quae festinanter a me admodum, ut erat necesse, conscripta, perpoliri postea non nisi leuiter obiterque potuerunt, animo benigno, atque ita, ut sitis memores huius, quo a me sunt edita, consilii, quod minime tendit ad gloriolam captandam, quam ex his scio nullam posse decerpi, sed ad solam in OPTIMUM PRINCIPEM reuerentiam pietatemque testificandam atque manifestandam. Ita valete!

ILLVS.

ILLVSTRISSIME S. R. I. COMES,
ACADEMIAE PATRES,
DIVINARVM HVMANARVMQVE ARTIVM
DOCTORES PERITISSIMI ERVDITISSIMI,
EARVMQVE STUDIOSSISSIMI CIVES LITTERARII
DELICIAE NOSTRAE,
QVOTQVOT PRAETEREA ADESTIS, SVO QVISQVE LOCO,
ET PRO SEXVS, HONORIS, GENTIS, AETATIS,
ELEGANTIA, DIGNITATE, SPLENDORE, GRADV
SVSPICIENDI ET COLENDI.

Quum surgenti mihi inter vos, PATRES, tantum absit, vt
idem accidat, quod plerumque de se praedicare solent, qui pu-
blice sunt de re magni momenti verba facturi, facilius se scilicet di-
cendi initium, quam exitum inuenire, vt potius tantam ego experi-
ar difficultatem initii in dicendo faciendi, quantam in finienda ora-
tione vix verear mihi obstituram esse, eam non puto alia ratione faci-
lius posse superari, quam si eandem, quod iam facio, pro hac, quam

scitis in me esse, animi ingenuitate, palam vobis fatear et aperte prae me feram. Nam quae solent oratores nostri dicendorum primordia petere vel a grauitate eius rei, de qua dicturi sunt, vel a dignitate auditorum ac celebritate, vel a sanctitate loci, vel a sua ipsorum persona, ingenii tenuitate, facundiae inopia, exigua eruditione, ipsiusque aetatis verecundia, haec omnia, non, quasi sentirem ea minus esse congrua, sed quia, quum optime in me, apud vos, hoc loco, hac occasione dicentem quadrarent, tamen erant nimis perspicua nimisque saepe ab aliis trita, non videbantur esse denuo adhibenda. Scitis enim, AUDITORES, eorum, quae vulgo vsurpantur ab omnibus, hanc quasi propriam esse rationem, vt, quia saepius recurrant, suspicionem faciant eamque, fateor, non plane inanem, quasi proferantur, non, quod vera habeantur, et ex animi sententia, sed quia mos sit haec talia proferendi, eoque effici, vt plane inania ac quasi non dicta esse videantur.

Quid vero opus est, PATRES, vt vos caeterosque, qui me audiunt, moneam, neminem esse VESTRVM, qui non multo possit ornatius elegantiusque et facundius dicere, multoque melius, quam ego, huius diei sollemnitate celebrare? — quasi hoc aut nouum sit? — aut vobis ex ea re laus possit insignis comparari? — Neque enim aut sponte ego surrexi, aut VESTRO suffragio electus, vt opus esset huius generis excusatione, ne quis existimaret, vel a vobis me, vel a memet ipso aptum habitum huic muneri, sed, quod palam profiteor, vt auertam a me penitus omnem speciem vel inuidiosae istius laudis, qua indignissimum me sentio, vel huius arrogantiae, quae intolerabilis mihi videtur, aut casu

casu sum hodie ad dicendum, aut ipsius providentiae numine euocatus. Nam, quae est OPTIMI PRINCIPIS nostri verecunda animi pietas, — eademque in quo magis, quaeso, quam in Principum laudanda personis? — noluit ILLE necessitatem nobis imponere, celebrandi more academico huius diei sollemnitatem, quin potius saepe nobis pro incredibili clementia sua significavit, delectari se magis tacitis animorum nostrorum votis precibusque piis pro incolumitate sua ad Deum O. M. emissis, quam verborum multiplici pompa, varioque dicendi adparatu. Abstinuimus ergo, et abstinemus in posterum quoque ab omni eo, quod possit, introducta a nobismet ipsis huius necessitatis lege vel specie feruili adulationis animorum inquinare pietatem, vel PRINCIPIS nostri laudi, quasi legi ab EO IPSO profectae satisfaciamus, quidquam detrudere. Sed sicuti libentissimi annuimus, si quis civium nostrorum velit sponte, quae sentiat, eloqui, festumque hunc diem dicendo celebrare, quod et factum olim est in WIRTIO nostro, iunctissimo iam Collega, quum nondum in Senatum academicum adlectus esset, et hodie fiet in ornatissimo iuvene, civitatem nostram litterariam ornante, ita quoque praenobilissimus, quem eleganter disceptantem audiivistis, honorum in iuris arte Candidatus, quum hoc potissimum die mitra doctorali cuperet ornari, veniamque petiisset, conscriptum ea causa libellum academicum ad disceptandum hoc ipso die in medium proferendi, facillime a nobis, ut huic desiderio ex animo faueremus, impetrauit. Sed quum esset in ordine meo per hoc semestre hibernum Decani locus mihi delatus, ideoque ex lege nostra, me interprete fieri deberent, quae decreuerat ICtorum ordo, et quae iam pertinebunt ad haec sollemnia peragenda, hac

ratione factum est, AUDITORES, ut mihi imponeretur hoc ipsum dicendi munus, quo nullum ut fateor iucundius, ita sentio grauius mihi potuisse deferri.

Idem, PATRES, unicuique VESTRUM etsi debebat esse longe iucundissimum, me tamen potissimum ea voluptate perfundit, quae simili modo et ob easdem causas tam exquisitas tamque singulares videntur VESTRUM demulcere neminem posse. Primum enim, ut ab ea re, quae ad vos refertur, incipiam, quum in eo Senatu academico, qui hoc semestri lectus est, primum ego locum teneam, qui honos mihi versanti inter vos iam tertium contigit, quod alias a me impetrare mihi que persuadere vix potuissem, ut non mea tantum, sed VESTRA quoque animi sensa dicendo exprimerem, quia, ut dixi, id quilibet Vestrum potuisset facere multo comitius, hoc iam facilius et ferri a me potest, et a quouis alio excusari. Alterum vero illud est, quod, quamquam ad me solum spectat, VOBISQUE forte nouum erit auditu, mihi vero omni tempore pulcherrimum est visum, tamen perstringit hodie — nescio, quo? — animum meum gaudio, ut videatur incredibili quadam ratione me ad hoc ipsum dicendi genus incitare. Etenim, — ne diutius morer expectationem VESTRAM, — OPTIMVS PRINCEPS, cuius hodie natalem celebramus, ante hos quinque et triginta annos paucosque praeterea menses, quum ego vix essem editus in lucem, ILLE vero, ex itinere gallico in patriam redux, nondum salutato DIVO PATRE *Strelitzium* attigisset, — testis esse dignatus est, sancti istius lauacri, quo ex institutione diuina sacris ego christianis tum maxime initiabar. Quin — non modo testis fuit, sed et sponfor, et, quod maius est, auctor adeo. IPSE enim me, tenellum pa-
tri

tri meo, cui sit terra levis, aqua me salutifera lauaturus obtulit, IPSE me sacris nostris mancipavit, IPSE sanctissima religione pro me spondit, foedusque pepigit, quo felicissimum ego tum in coetum christiana sacra profitentium recipiebar, IPSE denique suum mihi nomen imposuit, carissimum sane maximique a me faciendum pignus clementiae IPSIVS et indulgentiae, qua ipsa largiter me postea et abundanter beavit. Quae quidem ego omnia quum pia mente contemplor et animo repraesento, addoque inter cogitandum illud, solum HVNC SANCTISSIMUM PRINCIPEM iis, qui vna tum fuerunt sacri actus huius auctores, superstitem esse — viuis enim iam erepti sunt et ad meliora loca translati beatorum DIVVS ADOLPHVS FRIDERICVS III cum SERENISSIMA CONIVGE DOROTHEA SOPHIA, et, qui tum sacra faciebat, parens optimus, cuius ego aetatem cineres colam, — haec igitur omnia quum vna cogitatione complector animoque mecum reputo, sacro quodam horrore religionis et laetitiae pleno, gratissimoque sensu honoris, qui tum in me ex sanctissimo hoc pietatis officio mihi praestito redundavit, etiam nunc ima mente perfundor.

Quae quum ita sint, omnibus iis rebus, quae ad celebrandam huius diei religionem vehementer incitare quemuis nostrum poterant, intelligitis, AUDITORES, in me nouum quendam accedere stimulum et plane singularem. Huic igitur officio, quod et suauissimum est et longe pulcherrimum mihi ducendum, ad quod ego me non modo incitatum, sed inflammatum plane sentio, vtinam mihi pro desiderio meo satis facere liceret! Iam *Vobis* ego, parcite quaeso, MVENCHVSII *Manes*, praeconem inuideo *Vestrum*, iam inuideo

inuideo *Tibi, Clarissime* HEYNI mirabilem oris facundiam, insignem eloquentiae vim, suave flumen orationis. Hoc enim demum oratore, si quo alio, disertissimo, hoc, SANCTISSIME PRINCEPS, PATRIAE PATER, ingenii acumine, hac eruditionis copia, hac TV demum poteris dicendi vbertate et elegantia digne praedicari. Ego vero, dum genuinum hoc intueor exemplum priscæ illius eloquentiæ, tam veræ tamque castæ, græcæ atque romanæ, quæ vah! quantum abest a recentioris sæculi inani et vana loquacitate, cui nulla ad mouendos auditorum animos vis, contentio nulla, nulla ad persuadendum efficacia inest, dum simul animo perpendo, facundissimo isti viro MVENCHHVSI nomen, mihi quoque sanctum, celebrandi officium grauissimum atque difficillimum fuisse visum, contra vero, dum ad me ipsum cogitando reuertor, meque nec ingenio, nec doctrina, nec facundia, nec auctoritate cum *illo doctissimo Viro* comparandum esse sentio, dum denique mente confidero, PRINCIPI me et PATRIAE PATRI pio, sancto, diuino adeo, summa SVA humanitate tam amabili, *Friedericianæ* SVAE CONDITORI, NVTRITORI INDVLGENTISSIMO, non pro me tantum, sed et Vestrarum, PATRES, mentium interpretem, quod, mihi credite, sentio, quam sit difficile et graue, gratulandi officium præstare debere, — hæc omnia, inquam, dum cogitando contemplor, et viua quasi imagine repræsentata intueor, dici non potest, AUDITORES, quo perfundar animi pudore, qua terrear mentis ipsiusque pietatis verecundia, quæ me loquentem retineat, vocemque faucibus haerentem præcludat, et dubium fere me reddat, annon tacendo præstet fateri, quam impar sim huic muneri obeundo, quam dicendo suspicionem alicui mouere

mouere, licet aliud et palam ego profitear, et omnes, qui me audiunt, intelligant, mihi soli, quod omnes sciunt, minus esse notum.

Sed recreat animum, AUDITORES, mentium Vestrarum laetitia, quam produnt hae serенаe frontes, produnt haec ora hilaria, — cuius rei solet ea vis esse, ut ad indulgendum homines et ad conuiuendum reddat aptiores, quam ad seuerе iudicandum, — recreat humanitas Vestra, quae ferre vix videtur, ut ab homine mediocri nec admodum in hoc dicendi genere versato eximia quaeuis, egregia atque summa desideretis, — recreat ipsa expectatio Vestra, quam intelligitis, pro circumspectione et prudentia Vestra et pro ipso sensu aequitatis, non ex dicendorum grauitate, non ex eo, quod praestari a disertor oratore debebat, esse capiendam, sed attemperandam potius ad eius ipsius, qui dicturus est, mediocritatem et ad illud, quod videtur ab eodem ipso posse praestari, — recreat huius diei laetus atque celebris splendor, cuius lumine omnia, etiam mediocria quaeque, tam efficaciter illustrantur, ut inde orta quadam luce, quasi propria, enitere videantur, — recreat ipsa dicendi materia, ut iucunda atque suauis, ita et secundissima et vberima, qua tota mens repleta tam vehementer inflammatur, ut ea de re dicturus orator, aut minus debeat sentire negotii, quod suscipit, difficultatem atque grauitatem, aut, si sentiat, ita feliciter ipso animi feruore et contentione superare, ut eorum ritu, qui in naufragii incendiique periculo corpore suo viribusque multo plus, quam alias, valent, ipsis audientibus, qui sint eodem, quo ipse, animi affectu incitati et incensi, maiora dicendo effecisse videatur, quam quae poterant viribus eius et ingenii facultati consentanea censerі.

Ac materiam illam dicendi, AUDITORES, quid est opus, VOBIS ut exponam? Quanam enim alia de re dicam ego hodie, quam de qua priuatim inter nos colloquimur omnes? quorum illa omnium occupatos animos ita detinet, ut cuilibet nostrum, quo quid longius inde recedere videatur, eo sit minus gratum. Nolite ergo, nolite, AUDITORES, vereri, ne de qua re ad eruditionem spectante differendo aures animosque Vestros defatigem, nolite me adeo aut imprudentem putare, aut arrogantem, ut subtiliter, quo videar forte doctior, de aliquo loco iuris exponam, aliusue disciplinae. Nolite credere, me haec talia, perinde ut vos, hodie fastidientem, vel posse, etiam si velim, de vlla re alia verba facere, quam de felicitate, quae contigit nobis in OPTIMO HOC PRINCIPE, quod diuinum Summi Numinis munus omnes veneramur semper, colimus, obseruamus, diligimus; veremur semper omnes, nunquam timemus. Sed quum amplissimus ille sit dicendi locus, quem oratione prorsus explicare, nedum exornare, vix disertissimus quisque, minime ego possim, nil rei videtur magis esse conueniens magisque consentaneum, quam ut ad ea, quae ad nosmet ipsos attinent, quaeue nos proximè tangunt, orationis modum temperem atque restringam.

Illà vero quanta sunt, quaeso, — testor vestram fidem o! PATRES, o! CIVES! In praedicanda SANCTISSIMI FRIDERICI nostri erga *Fridericianam* SVAM clementia, in pia illa et plane diuina indulgentia, et in nostra, quae hac re ipsa, firmo quasi talo, nititur, felicitate, o! quam multa sunt, non quaerenti mihi facilia inuentu, sed in omnium publice reposita conspectu, quae mihi, vel nusquam circumspectanti, sponte se offerant! Quare sentio

sentio mihi in delectu faciendo esse summopere laborandum. Quantum vero labor! Quomodo enim efficiam, quaeso, ut, etiamsi eligam ea studiose, quae optima, quae maxime egregia, quae denique summa mihi videantur, tamen in tanta abundantia rerum praedicandarum atque laudabilium, non dicam nemini, sed non cuilibet VESTRUM haud pauca alia veniant in mentem iniusteque praetermissa esse videantur, propterea quod aut aequae magna ea, aut etiam maiora, excellentiora, illustriora magisque adeo praedicanda sint et haberi debeant. Detis autem; rogo vos, AUDITORES, in hac re difficili sane, detis, inquam, hanc mihi veniam, ut, quum videatis ipsi, non omnia me consequi dicendo et quasi complecti oratione posse, sequar in delectu habendo, non tam ingenii modum, quam ipsius naturae quasi instinctum, concedatisque mihi, sine arte, certe sine artificio, ex animi sententia verba apud vos facienti, absque multo studio ea proponere, quae primum sponte sua veniunt mihi in mentem. Ac mihi quidem, hoc concesso, nolite putare, aut a VOBIS datum esse, quod nimium, aut a me, quod incongruum, expetitur. Quaecunque enim proferam, scitis ipsi, non praeclara, eximia, mirabilia plane et summa laude digna esse non posse.

Ego vero in hac ipsa laude TIBI, SERENISSIME PRINCEPS, tribuenda, absentiae TVAE solatium inuenio insigne. Quamvis enim omnino illustris et splendidissima SANCTISSIMAE TVAE PERSONAE praesentia, haec TVA frons serena, hoc ad diuinitatis dicam speciem, an humanitatis, exprimendam mirabili quodam naturae artificio formatum os TVVM, hic adspectus, TVAM nescio maiestatem, an in tuos pietatem magis prodens, hi vultus, animum elatum, magnum, fortem aequae ac libe-

ralem, indulgentem, plane amabilem indicantes, hic oculorum nitor et aciem simul ingenii loquens et moderationem, totus denique, ut ita omnia complectar, corporis habitus ipseque incessus exacte referens dignitatem summam PRINCIPIS, ad quam TVA TE natiuitas nutu Summi Numinis euexit, — haec omnia quamuis omnino, si praesentem TE salutare et adspicere possemus, magnam vim habitura essent ad excitandos omnium animos, et ipsum oratorem ad dicendum magis inflammatura, tamen non modo vereor, ne verecundia nostra, si cohorruiisset ad insolitum SVMMAE PERSONAE TVAE ADSPECTVM, nobis certe, qui verba facimus, aliquantum fuisset alacritatis ademptura, — est enim haec magnarum rerum insolitarumque natura, ut et animum obruant et ori vim eximant loquendi, — verum quoque in laudando TE, SANCTISSIME PRINCEPS, et menti, et linguae vim inferre debuissimus, ut retineremus ea, quae proferri modestia praesentis, qui amari, quam laudari mauius, prohibuisset. Iam vero ipsa absentia TVA sentimus nos ita iuuari, ut possimus paullo liberius, et adulationis omni specie longius remota, quae sentimus, eloqui. Quare si qua est in me dicendi facultas, quamuis exigua, aut si huiusce rei ratio aliqua conformatioque doctrinae a *clarissimorum virorum* GESNERI, cheu! iam viuis erepti, et OVERBECKII mei, carissimi mihi nominis, institutione profecta, id omne, quidquid est, summo studio, summaque diligentia adhibebo, ut, quoad pro viri-um imbecillitate possim, quod est propositum, adsequar.

Primum autem ipsum illud PRINCIPIS consilium, condendi hanc *Fridericianam* SVAM, quam est sapientiae plenum, quam prudenter initum, quam praeclarum amoris in patriam, in bonas litteras

litteras artesque liberales monumentum? Quamuis enim is ego non sim, qui absque audaciae et temeritatis nota scrutari atque rimari ea possim, quae ad interna consilii sanctioris arcana pertinent, neque id, aut nostrum, aut omnino ad illustrandam rem necessarium, esse putem, tamen ex iis, quae palam sunt, et ante oculos versantur omnium, tanta sapientia adparet, quantam nemini detur satis praedicare. Illud enim, de quo subtiliter est hac aetate nostra disputatum inter viros doctos, qui de re academica paullo curiosius philosophati sunt, vtrum condendi academias consilium aerario Principis profit, plane manifestum est, nihil ad Principem nostrum incitandum conferre potuisse, quum statim ab initio capti huius consilii tanta sit usus liberalitate, vt cuilibet luculentissime adpareret, longissime abesse, vt publicos hac arte redditus vellet augere. Solus potius amor bonarum artium, solum studium illud, quo optauit, vt harum ope ingenia ciuium magis excolerentur, impulit SANCTISSIMUM PRINCIPEM, vt nouam musarum sedem non eo adornaret, quo numerus augeretur academiarum, sed, quum bene Musis, vbi antea fuerat, ibi non amplius esse animaduertisset ob animorum discordiam, tranquillius iisdem et placatius habitaculum, quia non succurrebat aliud consilium, dicare constituit, idque in hac vrbe, quae est ab antiquitate, vetustaque Episcoporum sede laudatissima, quam nouo hoc quodam lumine illustrauit et ita ornauit, vt insigni adiumentum municipibus adferret. Quae res quam feliciter successerit, facile erit omnibus indicatu, qui volent hanc faciem *Buetzovii*, hos municipum mores, hanc indolem cum priorum temporum ratione, qualis vel ante hos annos duodecim erat, comparare. Quae quidem rerum mutatio, conspicua illa etiam in externa

urbis forma, in aedificiorum et numero et pulchritudine, in viarum munditie, in incolarum cultu et humanitate, in commerciorum incremento, in municipum et multitudine et re aucta, tanta sane est, ut eorum alicui portam intranti, qui a recepta inde Academia hinc abfuerint, non pristinum illud *Buerzovium* sed plane nova vrbs videri debeat. IDEM, ut non tranquillitati solum Academiae suae prospiceret, sed et Principe dignam manifestaret liberalitatem, stipendia Doctorum, etiam ex pristina translatorum in nouam, ita adauxit, ut plane adpareret, intelligere PRINCIPEM OPTIMUM, quam parum fieri possit, ut penuria et egestate depressi hominum animi ad euehenda et ornanda bonarum artium atque disciplinarum fastigia emergant. Haecque omnia, quod omittere non debemus, et inchoauit et perfecit PRINCEPS noster, turbidis istis et periculosis temporibus armorum, ut patriam videretur vnico cupere momento et bello leuare, et pacis artibus ornare.

Summum autem, quo exornauit academiam SVAM, beneficium, hoc est, — certe nescio, quodnam maius effingi mente atque cogitatione possit, — quod eius in rebus maioribus curam sanctiori Consilio suo commiserit integro, ita tamen, ut ab eodem ad IPSVM de omni re academica referretur. Qua quidem in re non illud vnice magnum est atque praeclarum, insignemque prodit IPSIVS in academiam SVAM affectum et amorem, quod hanc curam voluerit penes ipsos amicos suos esse, — hoc enim, quum plerumque similiter soleat vbique pro honore illo fieri, qui hoc tempore artibus ingenuis et ad humanitatem pertinentibus habetur, ut nullam ipsius rei laudem minuit, ita nulla se nouitate commendet. Duarum vero rerum, nisi plane singulare, tamen illustre

nec

nec vnquam satis laudandum, praedicandumue decus est, quod et IPSE hanc curam in se suscipere dignatus est, qui sit rei publicae curis bene feliciterque gerendae tot tantisque defixus, et, secundum se, constituit, vt rerum academicarum inspectionem non vnus aliquis haberet ex amicis, sed sanctius consilium vniuersum. Iam ergo videtis, AUDITORES, quod et ex multis rebus aliis mirifice apparet, non exemplo, sed consilio, nostrum regnare FRIDERICVM. Nam quod plerumque fieri a Principibus solet, vt vni e consilio sanctiori summa rerum academicarum, etiam si sint plures academiae, committatur, id licet longissime absim, vt reprehendam, tamen vel in optimo quouis vnico et solo minus tuta videtur eius rei ratio minusque firma esse, quam in pluribus. Nam si vnus viri cura, rerum grauissimarum occupatione tantopere distenti atque districti, tantum effici in hoc genere potest, quantum MVENCHHVSII sollertissima industria effecit, quid non praestare plurium poterit iuncta eruditio, studium commune, aemulus ardor, aequalis atque socia in summa diligentia circumspectio? Certe in ipsa *Georgia Augusta*, quae sine dubio inter omnes Germaniae academias non secus caput extollit, ac nobilissima cedrus inter arbores minores, quaeue, si qua alia, proponi meretur optime institutae rei academicae exemplum, simile videmus captum esse consilium a GEORGIO Rege, qui, quam MVENCHHVSIVS, HAACKIVSque olim singuli atque soli habuerant rei academicae procurationem, eam inter duo iam diuisit heroas togatos, LENTHIUM et GEMMINGIUM, at quantos viros! Nos vero, PATRES, CIVESQUE, nos inquam o! beatos atque fortunatos, quibus ea contigit felicitas, a diuino illa Numine concessa, vt BASSEWITZII, cuius FRATREM illusterrimum

lustrissimum vna cum electissima CONIVGE praesentes salutare nobis singulari ipforum, quod agnoscimus, beneficio datur, vt BASSEWITZII, inquam, curae SCHMIDTIQUE, quorum nomina summae laudis instar celebrantur in patria, traditi sumus atque commissi. Quantum *Tu* debes, o *Fridericiana* nostra, quantum nos, PATRES, singuli debemus et vniuersi, quantum vos debetis, o CIVES, VIRIS HIS SVMMIS ET EXCELLENTISSIMIS, quibus, si fieri posset, immortalitatem, tanquam patriae magnum aliquod et insigne bonum, non adprecaremur, sed ipsa vita nostra, hoc sanguine, hac anima, redimeremus.

De vno diximus, AUDITORES, licet paucis, — quam multa enim de hac re dicenda superessent, nisi satius videretur, tacendo eorum memoriam venerabunda mente colere, — de vno igitur diximus beneficio, quo PRINCEPS noster, illo nomine, vt infinitis aliis, OPTIMVS praedicandus, hanc academiam suam voluit affectam. Sed reuertamur paucis quoque ad illud, quod summi dicebamus EIVS erga nos amoris eximium esse documentum, quod scilicet IPSE sit huius academiae curam suscipere dignatus. Ex hac re enim egregie intelligitur, non illud esse mirandum, quod mirabile multis videri saepe deprehendi, cur, quum antea, quoad *Diuus* EIVS PATER viueret, IPSE tenuisset fasces academicos, IPSE permisisset, Rectorem se academiae nominari, illud et statim velle desierit, simul atque Parenti diuina prouidentia superstes rerum suscepisset in patria summam, nec postea in *SVA Fridericiana* fieri permisit, licet ea res neque Summorum Principum, nec Regum adeo, careat exemplo. Id enim quomodo cuiquam possit aut offensionem esse, aut dubium scrupulumue iniicere, sane nullus agnosco.

Nam

Nam quis tot speciminibus a PRINCIPE luculentissime editis summi, in *Fridericianam* SVAM amoris, quis poterit contemptus vel e longinquo speciem vllam suspicari? Quin potius quilibet intelligentior videt, tantum abesse, vt academiae hoc nomine quidquam detraxisse videatur, vt potius ea re nouo honoris augmento Senatū academicum ornarit. Nam quum Rectorem se academiae nominari noluit, huius nominis honorem, quem nec alii Principes fastidiunt, nec IPSE olim recusauit, deferre voluit in eum, qui primum quouis tempore teneret in Senatu locum, quem, quod Rectorem adpellari, quam Pro-Rectorem maluit, in maiori sane posuisse videtur fastigio dignitatis. IPSE autem, etsi iam se nomine illo exuit, quod videtis, quantae sit humanitatis, tamen academiam suam numine suo nutuque non minus diligenter sapienterque regit, non minus prouidentissime omnique cura gubernat.

Cui quidem consilio plane conueniens atque congruum illud est quoque, quod in vniuersum voluerit artium optimarum doctores, qui Professorum nomine censentur, in insigni honoris gradu, eodemque maiori, quam in vlla fere alia academia, collocatos esse. Etenim lege sanxit expressa, vt eorum, qui sunt intra hunc numerum, par esset cum iis viris honor, qui in aula sibi sunt a consiliis. Quod ne quis a nobis vanae ostentationis causa hoc loco relatum existimet, idcirco sciat esse commemoratum, vt et, quae ante diximus de consilio, quo Rectoris nomen titulumque recusauit, firmaremus, quae, maxime nostra intererat, vt ne quis temere a nobis artificiosque crederet efficta, et nouo demonstraremus exemplo, quanta esset prouidentia et sapientia PRINCIPIS nostri, nil simile cernentis vel in vlla alia academia, qui ipsas artes a se honorari, nullo

nullo se posse specimine apertius declarare arbitratu est, quam si hos, qui illas profiterentur honore augeret, quod ita fieri, quantum litteris profit ipsis, a me dici, quum rem videant omnes, non est necesse.

De ipso autem Professorum delectu a SERENISSIMO PRINCIPE summa sapientia facto, quamquam illa res earum est omnium maxima, a quibus omne decus pendet academiarum, ego tamen plane tacerem, quia, quam lubricus ille sit locus, et inuidiae plenus, egregie sentio planeque intelligo, nisi haberem, quae de hac re absque arrogantia, et absque omni inuidiae metu proferre possem, quin exponere vel VOBIS, PATRES, quorum tantopere et praesentiam veneror, et vereor pudorem, ut nihil adeo timeam attingere, quam quod aut modestiae VESTRAE, quam noui, molestum esse, aut meae tenuitati parum adcommodatum a quoquam seuerissimo Catone iudicari merito possit.

Primum autem, quum in hunc locum incidi, mirari subit, insignem illam PRINCIPIS sapientiam, qua tam prudenter, hac quoque in re, ut in aliis innumeris, varia quaedam, quae plane discrepantia videri poterant, ita sciuit inter se summo et plane diuino artificio coniungere, ut vna re effecta, tam multa consequeretur pari felicitate, ut, quid eorum maxime in perficiendo spectauerit propositumque habuerit, difficillimum sit iudicatu. Ita enim academiam SVAM instituit, ut, quantum fieri posset, eos ad docendi munus admoueret, quos patria ipsa genuisset. In qua re sapientiam inuenio tam multiplicem, ut, quamam aut incipiendum in parte, aut desinendum sit, ignorem. Attingam ego pauca tantum et leuiter

leuiter, caetera, quae addi poterant, VESTRO iudicio, AUDITORES, relicturus. Primum quisque videt, ab IPSO benigniter ita ciuibus prospici, quae summa est *boni*, ac potius *Optimi*, id est, *nostri* PRINCIPIS cura. Deinde ea re laudi etiam consulitur patriae, cui pulchrum omnino esse debet, e gremio suo sumi, quorum studio aliorum ingenia ad rei publicae, sacrae, litterariae commodum fingantur atque formentur. Denique in patriae quoque commodum atque emolumentum haec ratio tendit mirifice, in primis quod ad ordinem attinet Iureconsultorum. Nam iura qui docet in patria, nonne is habebit in primis rationem iurium quoque patriorum? Quis vero facilius potest feliciorique successu prouinciae cuiusdam excolere iura, quam qui in eadem natus et educatus, ideoque institutis eiusdem a prima inde aetate imbutus est et innutritus? Quae quidem res multiplici ratione et patriae simul prodest, et rei litterariae vniuersae. Primum enim quum Iureconsultorum sit academicorum, de iure respondere, idque in primis in patria, facile perspicitur, hac ratione id fieri melius, quam vlla alia posse. Deinde, qui iurisprudentiae dant operam, patriaeque inferuire postea cupiunt, quoniam id agunt maxime, vt iura patria addiscant, nullum maius auxilium possunt nullum praesidium ad illud propositum aptius adipisci, quam si a domesticis Iureconsultis et indigenis erudiantur. Porro ars ipsa quoque iuris patrii hac ratione diligentius excolitur et augetur. Inter omnes vero constat harum rerum intelligentiores, ad vniuersi iuris germanici studium nil magis conducere atque conferre, quam iurium, quibus singulae vtuntur prouinciae, diligentem indefessamque culturam. Qua quidem de re philosophari sat est paucissimis. Euentus enim docuit ipse, vix esse iuris cuiusdam prouincialis in

Germania studium, tam multis difficultatibus impeditum et obseptum, sed nihilo secius adeo excultum atque perpolitum, quam Meclenburgici atque Pomeranici. Cuius rei causa haec potissimum fuit, quod et in patria academia et in *Gryphica* maximam partem patrii docuerunt Iureconsulti. Denique in vtraque illa academia hoc accedit quasi singulare, ut, quod est utile in aliis academiis, hic fere sit maxime necessarium. Sicuti enim harum regionum ea laus est, ut quam tenacissime seruent maiorum mores auitaque instituta, ita omne ius nostrum tam publicum, quam priuatum, illud imprimis, quod de re feodali praecipit, a peregrinorum sese institutorum commixtione quam liberrimum semper praestitit. Ac commune ius quum sit adeo mirabiliter mixtum dicam, an inquinatum, ut vix, quae vere sint domestica, ab externis vel cogitando fecerere quis possit, e contrario nostrum hoc eximia castitatis et integritatis laude apud omnes externos floruit semper et floret. Sed idem illud corrumperetur facillime ab ipsis exteris, nisi summo studio patriorum Iureconsultorum diligentia prouideret. Dignum hoc est igitur, quod notemus, neque vnquam huc vsque ordinem habuisse nostrum, neque nunc habere, nisi in patria genitos Ictos, praeter TE, amabilis TOTZE, quo iuncto iam nobis in hoc ordine Collega dupliciterque ita facto Academiae ornamento, insigniter laetamur, tam scilicet tota mente Meclenburgico, quasi natus apud nos esses, tam suauiter viuente nobiscum atque concorditer, quasi dandum esset ciuibus exemplum, qui ne ordinem quidem nostrum intrare voluisti, nisi ita quoque ornares, ut laureae doctoralis cuperes vnice habere largitorem.

Sed

Sed poterat quispiam, prouidemus, quod ob summum PRINCIPIS CLEMENTISSIMI beneficium laudi duximus academiae nostrae, id ipsum in partem detorquere contrariam. Docuit enim acutissimus quidam eorum libellorum, qui nuper de re academica prudenter instituenda ordinandaque prodierunt, et, quantum ego video, recte omnino docuit, nec pestem posse maiorem, nec maius adferri detrimentum rei academicae, quam, si quis ad docendi munus ita vocetur, ut illi ipsi tantummodo prospiciatur, qui ambuerat. Addat etiam hoc aliquis, fieri vix posse, ut vna provincia, eaque non adeo magna et ampla, satis multa gignat atque producat ingenia ad suam academiam, uti decet, ornandam. Mihi vero si quis hoc ita dicat, Auditores, non sane negotium imponat difficile respondendi, sed optatissimam praebeat occasionem excurrendi in laudem patriae plane singularem. Hanc enim quis esse neget academicorum hominum feracissimam? quae tales non sibi modo tot educavit, quot voluit, sed et ad externos misit haud paucos. Quae quidem ex re nescio, an nullius tanta sit laus alius provinciae. Circumspicite enim, AUDITORES, et mente percurrite academias Germaniae singulas earumque vobis dabitur inuenire vix vnam atque alteram, in qua non aliquis ciuium doceat Meclenburgicorum, multas autem, in quibus vno plures cathedram ornent. Ita debet nobis *Georgia Augusta*, ut ab hac incipiamus, cuius in conquendis vndique summis atque praestantissimis viris est sane summa laus quaedam et quasi propria, debet, inquam illa nobis suum ZACHARIAE, BECMANNVM vtrumque, et GERLINGIVM, sicuti et debebat RVDLOFFIVM, quem postea nos recuperabamus, eademque ipsi mihi, quae olim instillauerat, alios apud se docendi ut facultatem

postea concessit, ita initium facere permisit, cuius rei non sine insigni laetitia recorder. *Fridericiana Halensis* NETTELBLADTIO nostro superbit, quae et ipsa olim habebat BECMANNOS nostros et perillustrem REUTERVM. In *Francofurtana ad Viadrum* primatum adeo obtinet DARIESIVS noster, qui antea *Ienensi* musarum sedi nominis sui celebritate ingens attulerat incrementum, vale autem dicto illi academiae, SVCKOVIVM ibi reliquit Meclenburgicum. *Lipfensi* adeo, quae tam difficulter solet extra Saxoniam natos admittere, dedimus ex nostro gremio ENGELIVM, *Buerzovii* formatum, qui spem facit insignem nominis olim minime obscuri. In *Erlangensi* praeterea PFELFFERVM et SVCKOVIVM ciues nostros salutamus. *Marburgensi* habet CVRTIVM, qui *Luneburgensem* olim illam et equestrem academiam ornabat. *Kiloniensis* uti quondam habebat, quibus et ipsa poterat et patria superbire, DORNIVM atque DREYERVM, ita nunc non HANIVM modo, sed et MAERCKIVM habet atque MELLMANNVM. Vicina vero nobis *Gryphica*, praeter AEMINGAM, qui e viuentium numero excessit, QVISTORPIVM suum, BECKERVM, MOELLERVM, ROEHLIVM non haberet, nisi accepisset a nobis. *Iuliae* autem *Carolinae*, quae *Helmstadii* floret, memoria, mihi, quod ibidem, licet per breue tempus docui, per omnem aetatem erit iucundissima, sed et inde abiens PAELIKIVM iam tum priuatim, nunc publice iura ibi docentem reliqui, Meclenburgicum. *Stetinenſe* quoque Gymnasium RHADESIUM suum Megapoli debet. *Ilfeldense* vero Paedagogium NAHMMACHERVM sibi tam subito ereptum merito luget. Sed ne intra fines quidem Germaniae ita substitere Meclenburgici nostri, quin peregre ad academica munera

nera euocarentur. Ita nec AEPINI *Petropolitanae academiae* decoris non celebratissimum nomen est, nec obscurum BACMEISTERI in *Gymnasio* eidem *Academiae* adiuncto, nec HEROLDI in *Reuallensi Gymnasio* sacrarum litterarum Professoris ignotum. Videtis, AVDITORES, me, quod sufficebat ad propositum meum, dum recensui Meclenburgicos foris claros, substitisse tantum in docentibus, quos ipsos fortasse nondum omnes enumeraui, licet studio neminem omiserim, ut ostenderem hoc, quod abunde iam perspicitis, patriam nostram huius generis virorum matrem esse fecundissimam. Poteram enim nomina addere quam plurima, si dicendum arbitrarer de iis, qui sunt aliis extra patriam muneribus illustrioribus admoti.

Sed diutius hic locus me, nec opinantem, detinuit, quam erat propositum, neque tamen mea culpa, sed ob rei copiam, qua non potui celerius, ne omissis quidem ambagibus, sed tantummodo percurso quodam breuiculo rerum indice, desungi. Quare iam omittam alia sapientiae documenta, a PRINCIPE in eligendis Professoribus ostensa, sed hoc tamen addam, quod ad eorundem numerum spectat. Hic enim tam prudenter est a SERENISSIMO PRINCIPE finitus, ut palam adpareat media, quam tenuit sapientissime, via, quam ingressus, hinc multitudinem vitauit indecoram, illinc paucitatem, utramque illam valde noxiam. — Sed multitudo docentium, — ita quaerere fortasse poterat quisquam, — quomodo obesse academiae potest? — Potest autem omnino. Quod intelliget quisque facillime, cui animadvertere iubebit, numerum docentium esse ipsis academiae limitibus prudenter accommodandum. Nolite enim putare, AVDITORES, eousque me in efferendis academiae nostrae laudibus velle progredi, ut eam augustis illis musarum sedibus

sedibus accenseam, quae suo merito quasi totius Germaniae lumina celebrantur. Patriae enim potissimum voluit PRINCEPS noster sapientissimus prudentissimo consilio inferuire, hanc dum condidit academiam. Quare ut est de re omni, ita de hac quoque, ex instituti propositique ratione iudicandum, ne sinistra feratur sententia. Illud ipsum vero, quod est in magnis illis totius Germaniae scholis plane necessarium, ut disciplinae quaelibet in minutissimas quasi secentur particulas, quarum singulae seorsim et sigillatim doceantur, id in his academiis maxime ad usum patriae conditis non tantum fieri commode, certe eadem ratione, non potest, verum quoque, si posset, magis officeret, quam proficeret, quum futurum esset hac ratione, ut ciues litterarii non id agerent, quod adeo breui tempore, quo utuntur, agere ad exemplum eorum omnino debebant, qui haud multo tempore peregrinantes multarum terrarum regionumque notitiam acquirere student, scilicet, ut totum eruditionis disciplinarumque principalium orbem, qua patet, suisque quasi provinciis distinctum emerirentur, sed potius singulis quasi locis, agris, urbibus, palatiis, quin et priuatis aedibus immorantes, ex singulis quidem illis aliquid ad voluptatem suam magis, quam ad utilitatem, reportarent, vniuersae vero doctrinae artiumque et disciplinarum, quibus ea distincta est, vix aliquam notionem, nedum veram imaginem et expressam, animo referrent.

Mitto, quae animum induxeram de laude illa dicere academiae nostrae, quam ex aduocatis aliunde bonarum artium Professoribus adcepit. Vnum proferam, quod est ad hunc locum aptissimum, de doctoribus hinc euocatis aliorum ad academica pariter atque alia munera apud exteros egregia atque splendida obeunda. Qua enim

alia

alia magis, quam hac re probari poterit exquisitissima OPTIMI PRINCIPIS in feligendis academiae suae doctoribus adhibita diligentia. Ipsorum enim exterorum iudicio, qui nostros doctores nobis inuidere sunt visi, ut suos facerent, confirmatur insigniter SERENISSIMI DVCIS nostri de iisdem concepta opinio, ob quam ad docendi erant munera euecti. Quis est autem VESTRVM, AVDITORES, cui, quum huius loci mentionem fecerim, non reno- uetur memoria BACMEISTERI, qui iura priuatim in primis acade- miae nostrae initiis docere instituerat, vtriusque SCHREBERI et *Patris, Lipsiae* nunc rem oeconomica, et *Filii, Erlangae* medi- cam artem docentis, denique ZACHARIAE, atque BECKERI, quos omnes Academiae nostrae ab exteris scimus ereptos. RVDLOFFI- VM vero *nostrum*, quem inprimis *meum* multis nominibus adpello, diligo, amo, dolemus omnes vehementer, vos, PATRES, e con- sortio Vestro Vestraque consuetudine, vos, CIVES, e sollerter do- centium numero, quos inter ab *Eius* ore summa cum voluptate pen- debatis, ad artes scilicet egregie docendas facto quasi atque forma- to, ipse denique meis ex amplexibus abstractum studiorum meorum socium comitemque assiduum, quin aemulum simul amicissimum. — Vestra autem, PATRES, qui, quum euocati essetis ab exteris, tamen- cessis nobis iadulgentia SVMMI PRINCIPIS atque prouiden- tia, tanquam munus aliquod magnum et agnoscendum grata mente, seruati, — Vestra inquam nomina, quantumuis ex animo colam semper, uti debeo, neque possim non colere cum primis, nunc tamen praetereo tacitus, ne scilicet ad aliquem scopulorum, quos vitare summa opera annitor, allidar, sed mente tamen sedula totoque animo VOBIS, — quos intelligam, nostis ipsi — gratias

F
ago,

ago, quod vtilitatibus academiae publicis priuata commoda generoso animo posthabere voluistis.

Iam vero me sentio ab hoc loco, AUDITORES, non abduci, sed quasi violenter abstrahi, vt ex multis, quae praeterea supersunt, etiam pauca depromam. Et offert se mihi PRINCIPIS nostri sapientia summopere laudanda in eo consilio, quo scholam, in qua puerilis aetas primis imbuitur et informatur artium liberalium elementis, non arctissimo tantum vinculo iunxit academiae SVAE, sed etiam tanto habuit in honore, vt ipso Principum palatio dignaretur habitando, iisque dirigendam committeret, qui possent de omni iuuentute, deque ipsa hac litterarum officina bene instituenda praeclare mereri. Hac enim effecit arte, vt et schola haec academiae ciues praepararet, et in vtraque hac *Fridericiana* sibi bonos ciues et idoneos ab ephebis patria ipsa educaret et a primis inde elementis OPTIMI PRINCIPIS prouidentia auspiciisque formaret. Ex eadem vero hac schola condenda, cuius iam conditae laus tanta et domi celebratur et foris, vt non modo patriae optimates, sed et exteri e longinquo locisque celebratissimis frequenter huc mittant liberos suos erudiendos atque formandos, quanta SUMMI nostri SANCTISSIMIQUE PRINCIPIS apparuerit sapientia, quam Principe digna, hoc ipso die hodierno audietis ex incomparabili ore MOELLERI nostri, carissimi mihi nominis, a cuius facundia mirabilique dicendi copia scitis expectari non posse, nisi egregia, excellentia, praeclara.

Iam, quae ad internam spectant huius academiae constitutionem, ad docendarum artium rationem, ad singulorum ordinum
secundum

secundum varias disciplinas descriptorum propiora quaedam instituta, ad Iureconsultorum rationem de omni iure respondendi, ad ipsam iurisdictionem ordinandam, ad inspiciendos dirigendosque ciuium mores, ad insignia PRINCIPISQUE digna liberalitatis in eosdem et munificentiae monimenta, vt ipsa iam paupertas a litteris abstrahere studiosorum neminem possit, ad cibaria, quae horum insigni numero PRINCIPIS iussu locantur, quibus est ea sollicitudine prospectum, ea cura, ea diligentia, qua vix in alia vlla per Germaniam academia, — ad haec igitur omnia quae pertinent, ea quantumuis et ad numerum copiosa sint, et ad laudem egregia, tamen omittuntur a me iam penitus, propterea quod vel ipsa luce sua splendent, vel oratione vix illustrari citra inuidiam possunt.

Id solum rogo permittatis, PATRES, vt summum SERENISSIMI DVCIS nostri beneficium in aperienda publica bibliotheca nobis tributum, non tam in memoriam VOBIS reuocem, — est enim non modo mentibus Vestris recentissime impressum eleganti oratione. TYCHSENII nostri, vel hac sola cura sua insigniter de academia meriti, sed et imo semper animo manebit infixum, — quam breuiter ipse recolam grataque mente contempler. Res enim haec, splendido hoc ad nos translato thesauro, non ab exiguis proficiscitur initiis, sed a librorum collectione praeclara, maximam partem binis retro saeculis ab AVGVSTI PRINCIPIS nostri *diuis* MAIORIBVS, quibus bene precamur, instituta, iam vero aucta insigniter ex ipso librorum SERENISSIMI DVCIS adparatu. Vos vero iam video, PATRES, hilariores explicare frontes. Ante oculos enim Vestros imago viua versatur eius adspectus, quo dici non

F 2

potest,

potest, quantum delectaremur nudius tertius, quum insignem hunc
 numerum librorum splendido vestitu, vt ducalem decet bibliotheca-
 cam, ornatorum, quum nitida simul eius ornamenta, globos et
 orbem terrarum, et quo ille quasi inuolui et circumdari tegique vi-
 detur coelum, magno artificio, multa elegantia, summo splendore
 referentes, machinamque vniuersi huius et immensorum corporum
 coelestium motum ex mente COPERNICI simili arte nec minori or-
 natu parique nitore oculis exhibentem, praeterea mirabile opus ar-
 tis mechanicae, quin perfectum prope et absolutum, quo indican-
 tur horae, quod quanto in pretio habendum esset, vel ex ea re iudi-
 care poteratis, quod PRINCEPS *noſter* AVGVSTVS, hoc mu-
 nificentiae suae monimento, vt bibliothecam nostris vsibus destina-
 tam condecoraret, Palatii ducalis locum illum priuare voluit, in
 quo, quibus vult, sui conueniendi dat copiam, sed magis tamen ex-
 inde perspiciſtis, quod opus hoc ipsum, secundum informatam ani-
 mo IPSIVS SERENISSIMI DVCIS, cuius nemo ignorat
 quanta sit in re mechanica peritia, ideam nitidissima illa et plane mi-
 rabili simplicitate confectum est, quum denique hoc ipsum aedifici-
 um huic proposito aptissimum intueremur. Cuinam Vestrum eo tem-
 pore non in mentem veniebat illa tam liberalis munificentia SAN-
 CTISSIMI PRINCIPIS, quam testantur instrumenta comparata,
 quibus aut ad contemplanda coelestia corpora, aut ad indaganda
 prodendaque naturae arcana, aut ad dimetiendas res corporeas viri
 harum rerum intelligentes vt solent, quorum iam nunc minime con-
 temnendus adest adparatus. Quanam igitur, quanam, PATRES,
 ex his rebus omnibus capitis auguria? Scilicet, quae bona quae-
 uis, quae fausta portendunt et egregia. Atque, vt vno verbo non
 multa

multa dicam, sed omnia complectar, quae expectari a mortalibus possunt, non, nisi ea, auguramini, quae digna sunt PRINCIPE OPTIMO, digna FRIDERICO.

Nec vero vana illa fore auguria, nec inanem expectationem Vestram, quam de re nostra academica, prout instituta est, magnam atque adeo maximam et cepistis adhuc, et subinde capietis, non potero melius vobis luculentiusque probare ac quasi repraesentare, quam si oculos Vestros futuris iam rebus intentos reflectere vos iubeam ad spatium temporum praeteritorum eademque tempora cum his, quae modo transigimus, contendere atque comparare. Contemplamini ergo iam, PATRES, — nam quae voluptas Vestra potest esse maior? — contemplamini academiae nostrae laetissimos maturosque fructus! Sed et vos, CIVES, intuemini eosdem! Nam quid potest vos aut efficacius excitare ad quaevis egregia atque praeclara, aut feliciter firmare in eximia studiorum Vestrorum diligentia, quam eius ipsius virtutis atque laudis exempla in hominibus, qui eodem loco, eadem doctrina, iisdem doctoribus, quibus vos modo utimini, formabantur olim et instituebantur, ad imitandum vobis, talium studiorum atque laudum aemulis, proposita? Denique et vos, reliqui AUDITORES HONORATISSIMI, mentibus oculisque quasi, hos ipsos, quos schola nostra produxit, egregios viros considerate! Quid enim vobis, qui hac ipsa docetis praesentia Vestra, quantum nobis musisque nostris faueatis, et quam bene cupiatis, quid aut adpectu dulcius suaviusque potest, aut ad bene de re nostra academica, ac potius de re omni et priuata, et publica, et civili, et sacra, et litteraria, et militari adeo sperandum aptius praestan-

tiusque obuenire? Inspicite igitur, quotquot Musarum nostrarum vel sacerdotes adestis, vel etiam sacerdotio mox initiandi cultores, vtrique earundem deliciae, vtrique fautores nostri et amici, inspicite omnes album nostrum, percurrite oculis ciuium eidem inscriptorum nomina! Desigite praesertim animum in iis, quos recordamini iam summa cum laude ad maxima quaeuis honorum fastigia euectos. Inuenietis primum Illustrissimos sacri romani imperii Comites CAROLVM CHRISTIANVM COMITEM LIPPIAE et FRIDERICVM COMITEM DE GRAEVENITZ, at, quanta illa academiae nostrae quamque splendida decora et ornamenta! Est vero ille vterque, alter ante aliquot annos, alter nuperrime, ad INVICTISSIMI IMPERATORIS SEMPER AVGVSTI sacrique Imperii Romano-Germanici consilium aulicum euocatus. Siccine igitur academia nostra breuissimo temporis spatio summo huic Imperii tribunali duo membra concessit splendidissima, quibus patria iam pariter ac LIBERO BARONE DE DITHMAR, quem eidem tribunali paullo ante dederat, superbit, fideribus illis tribus illic nitentibus sese efferens. Sed et amborum illorum, quos diximus, illustrissimorum Comitum Fratres vidit academia nostra auxitque doctrinis, quod tacitus praeterire non possum, alterum FRIDERICVM LVDOVICVM S. R. I. COMITEM LIPPIAE, cuius memoriam semper colemus ob singularem animi candorem, amabilemque suauitatem, atque summam morum probitatem, quibus rebus insigniter se omnibus probabat, alterum HENNINGVM FRIDERICVM S. R. I. COMITEM DE GRAEVENITZ, quem dici non potest, quanto cum moerore nominem. Nunquam enim, testor Vestram fidem, PATRES, TVAM inprimis, Amicissime, meique quod scio amantissime KARSTEN, qui impense hunc discipulum

Tuum

Tuum assiduum ac plane familiarem amabas, nunquam ciuem habuit academia nostra diligentior, quam hunc, qui, quamquam militiae nomen iam dederat superiorique bello stipendia centurio fecerat in exercitu potentissimi Magnae Britanniae Regis, tamen tanto apud nos studio, tantaque industria non belli modo, sed etiam pacis inuigilabat artibus, maxime vero, mathematicorum sese disciplinis fere omnibus mancipauerat, ut omnibus esset ipsum intuentibus admirationi. Sed ille, ille pro! dolor! excessit e numero uiuentium! Quum enim ita ualedicturus Academiae nostrae, ut breui reuerteretur, vix duce atque comite KARSTENIO suo, hanc ipsam cathedram ornauiisset, eleganter de re mathematica et eadem militari disceptando, paucis diebus post acutissimo morbo correptus diem obiit supremum, quasi fato ipso inuidente academiae, patriae, illustrissimaeque genti hoc suum decus, hoc ornamentum, has delicias. Quid vero? Quasi fato inuidente? Fuit haec summi potius Numinis sapientissime rebus humanis prouidentis sanctissima voluntas, quae iuuenis illustrissimi vitam ut citius, quam expectari poterat, ita finivit tanta cum laude, quanta senex aliquis nestoreus poterat esse contentus. Sit autem ipsi terra leuis, qui hac ipsa vita sua tam breui sibi laudem pepererat immortalitatis, academiae vero nostrae tam insignium studiorum Matri honorem attulerat FILII felicissime faustissimeque formati. Sed properandum est nobis, qui, quod sine specie vel inuidiae vel adulationis poteramus, pietate vero exigente debebamus, in hoc mortuo fuimus aliquanto longiores, at nunc ad alia pergimus exempla ciuium quondam academiae nostrae, iam vero ornamentorum in maximis honoribus constitutorum, quae videmus neque diu nobis quaerenda esse, neque e longinquo adicienda. Nam
non

non modo *Gustrouiensi* dicasterio, cui et a Principis aula et a prouincia nomen est, sed et illi, quod *Suerini* Cancellariae nomine celebratur, dedimus e ciuibus nostris tam qui iuri dicundo praesunt, quam qui, ut aditum sibi parent in ipsum ius dicentium collegium, audientium subsellia occupant. Vbi tu iterum animo occurris meo, *Suauiissime* RVDLOFF, sed cheu! non sine moerore. Etsi enim tui nominis commemoratio mihi semper, et inprimis hodie inter haec sollemnia, est, uti omnino debebat esse, iucundissima, tamen, quod ipsa haec mentio tui hoc loco facienda absentis est argumentum, — nam alloquor te, CARISSIMVM mihi NOMEN, non alloquuturus, si adesses, huncque locum nuper a te derelictum occupares, — renouatum sentio dolorem vulneris recentissimi, quod te mihi erepto, sublataque hac quasi animae meae particula, huic erat pectori inflicti. Et est ille dolor, vos, PATRES, testor, testor Vos etiam, CIVES, — quibus omnibus illum certo scio mecum esse communem, — est, inquam, ille dolor, quum profiscatur ex amicitiae sensu, quo nil pulchrius est nobis ab ipso Numine concessum, ne huius quidem diei sollemnitatibus indignus. TE igitur, nobis olim iunctissime RVDLOFFI, iam desideratissime, — quanquam idem animo meo per omnem vitam eris iunctissimus, — exemplum propono memorabile virorum in nostra primum schola educatorum et deinde ad amplissima in re publica munera euectorum. Atque ut hoc ipsum praestare est doloris illius, quem te absente patior, lenimen suauissimum, ita scio, hanc huius rei commemorationem tibi, si audire me posses, minime fore iniucundam, cui iucundissima erat olim saepius et publice et priuatim repetita recordatio temporis illius, quo diligentissime nos audiueras, quos postea collegas

collegas et integerrimo animi affectu et tenerrimo amabas. Te vero factum habere ex Auditore Collegam, vicissim omnibus iis quoque, quos olim habueras doctores, postea sodales habebas, longe erat iucundissimum. Ita intelligitis, AUDITORES, RVDOLFFIVM metum VOBIS a me duplici quadam ratione proponi academiae nostrae ornamentum, primum quod est in eorum exemplis, quos plurimos antea nominaui, qui ex hac schola egressi nominis postea gloriam insignem consequerantur, deinde, quod eorum quoque decus est, quos ut initio discipulos habuit academia nostra, sic postea Doctores: De quibus omnino iam pauca mihi videntur adicienda esse.

Etenim, si non potest ulli academiae, uti certe nequit, obuenire maius ornamentum, quam si non tantum viros ad grauissimas res gerendas aptissimos formet atque instituat, verum quoque ipsos artium doctores a se paratos et educatos ut scholis aliis, ita potissimum sibi largiatur, sique ea re, cuius tanta laus est, amplissimas vetustissimasque et per saecula florentes academias gloriari videmus insigniter, quae omnia ita se habere, in propatulo est, quam quaeso laudem, quam gloriam, quam nominis celebritatem putatis academiae nostrae admodum iuueni, quippe vix aetatem excedenti duodecim annorum, ex ea re nascituram, quod non habeat nunc demum, sed aliquot abhinc annis, adeoque maximam aetatae suae partem habuerit aliquot docentes, quos eosdem antea discipulorum in numero habuisset? Quod decus, quem honorem non ille solus, de quo modo dicebam, huic attulit academiae, sed et tu iam antea attuleras, *dilectissime collega* WITTE, quem gaudeo vehementer, quod prae-

sentem appellare possim. Nec minus parauit sibi ipse academia nostra Doctorum illorum vtrumque, quos iura priuatim ciuibus suis quum maxime tradere animaduertit. Sed et *TV*, *Honoratissime Collega* MARTINI, et Senatus academici et ordinis iuridici sodalitis amabiliter mihi deuinete, licet inter ciues academiae tum non fueris, quum iura, quae iam apud nos doces, addisceres, tamen in eadem non lauream modo doctoralem accepisti, verum etiam, quum munus Tuum adisses, inuenisti, quos antea, licet alibi, *TE* docentes audieras, minime paucos. In quorum numero et me esse, insigniter laetor, cui contigit haec felicitas, quae nescio annon ullis acciderit aliis, in eadem hac, qua ego sum, aetate constitutis, ut per integrum quadriennium in ordine meo, cuius Senior essem, collegas, non nisi eos haberem, quos antea auditores, alterum scilicet *Goettingae*, alterum in hoc ipso Musarum conciliabulo, habuissim.

Nec vero minus *Tu*, *Praestantissime, Candidate*, qui inter Musas nostras, a primo inde tempore, quo sedem hic loci fixerant, versatus et adultus es, initium priuatissime docendi alios erudiendique fecisti, postquam ante hunc annum ordini nostro speciminibus *Te* omnibus, quibus opus erat, probaueras. Iamque ut pleno iure et palam id facere possis, *Tibi*, qui Doctorem *Te* iam re praestitisti, nomen quoque dabo Doctoris, quod sine re non adeo magnum est, ut est e contrario verum, quod HADRIANVS Imperator, auctore POMPONIO nostro, viris praetoriis, ut sibi liceret de iure respondere petentibus, rescripsit, non peti hoc, sed praestari solere. Sed quum moribus legibusque nostris omnino et peti debeat iste honor, quo se dignum ut ostendit quisque maxime, ita praestat, *Tu* quoque

que scito, quod ille *Tibi* contingat, hoc ipsum PRINCIPIS nostri AVGVSTI atque SANCTISSIMI beneficium esse. Quod ut omnes intelligant, nec quisquam legitime haec fieri optimoque iure dubitet, publice VOBIS vniuersis audientibus ex more recepto praelegam epistolam, qua SERENISSIMVS PRINCEPS ad libellum supplicem ea caussa ab ordine meo ad IPSVM emissum, clementissime rescripsit.

Est autem illa sigillo SERENISSIMI DVCIS, vti videtis, munita et obsignata hisque texta verbis:

*FRIEDERICH von Gottes Gnaden
Herzog zu Mecklenburg etc. etc. etc.*

Unsern gnaedtigsten Gruss zuvor, Ehrenveste und Hochgelahrte, liebe Getreue. Auf eure unterthaenigste Bitte vom 17ten dieses, verstaten Wir, kraft dieses, in Gnaden, dasz ihr den Candidatum Michael Gustav Friedlieb, nachdem er bereits in eurem Collegio examinirt und inter Candidatos honorum recipirt worden, nach von ihm geschehener Vertheidigung seiner inaugural-Disputation, auf sein Begehren, mit den gewoehnlichen Feyerlichkeiten in Doctorem iuris promoviren moeget. Zu solchem Ende conferiren Wir nun euch, dem Doctori und Unserm Professori Adolph Friederich Trendelenburg, qua Decano, zu besagtem actu hiemit das Amt eines Procancellarii, und

*auctorisiren euch gnaedigt, den actum der Promotion
des besagten Candidati Michael Gustav Friedlieb
in allen Stuecken, der bisherigen Gewohnheit gemaess,
zu dirigiren. An dem geschieht Unser gnaedigster Wille
und Meynung; und Wir verbleiben euch mit Gnaden gewo-
gen. Datum auf Unserer Vestung Schwerin den 20sten Octob.
1772.*

Friederich H. & M.

Quod augustum nomen SERENISSIMVS PRINCEPS sua
manu scripsit. Edidit autem sanctioris EIVSDEM consilii
illustrissimus Praefes hac sua nominis subscriptione:

C. F. G. v. Bassewitz.

Inscriptio denique est ad Iureconsultorum ordinem directa his
verbis:

*Den Ehrenvesten und Hochgelahrten Unsern lieben ge-
treuen Decano, Seniori und uebrigen Professoribus und
Doctoribus der Iuristen Facultaet zu Buetzow.*

Audiuistis, AUDITORES, omnia haec, quae iam peragenda
da sunt, fore vt rite et more solito ex SERENISSIMI DV-
CIS iussu ac praescriptione peragantur. Quare, quod est a maio-
ribus institutum, vt in hac quoque re, quemadmodum in caeteris
omnibus, initium a Deo capiatur, Te iam patiaris Praestantissime
Candidate iuris iurandi religione constringi, ad ea seruanda, quae
sanctif-

sanctissime feruari a Te vult ipsa natura et humanitas, ipsa denique iustitia, cuius Tu Te iam iam profitebere sacerdotem. Quod ut more fiat recepto, descende ex hac, quam vltimum hodie ornasti, inferiori cathedra in aream, quae proxime ante Te patet, utque omnes, qui haec vident, audiunt, intelligant, haud vulgaria esse, quae peragantur, sed sanctissima, dextrae manus digitos, indicem mediumque, cum pollice academicis impone fascibus ac mente tota ad Summum Numen, quod praesens haec omnia videt, audit, intelligit, elata, praecedente ministro academiae, quem iam ad id munus euoco, iura.

(Iurabat autem in hunc modum:

Ego Michael Gustauus Friedlieb iuro atque promitto, me, quidquid ad existimationem, famam, honorem atque incrementum Vniuersitatis huius Fridericianae et sigillatim Ordinis iuridici ullo modo facere videro, nullo non tempore, et ad quemcunque demum statum peruenero, sollicitus esse facturum, eiusdemque Vniuersitatis et eiusdem Ordinis, quantum in me erit, commoda promoturum, damna auersurum, praeterea supremos in iure honores, mihi nunc conferendos, in nulla alia vniuersitate, ut mihi denuo conferantur, petiturum vel admissurum, porro, quoties contingat, ut vel publice, vel priuatim sit docendum, scribendum, patrocinandum, iudicandum, vel de iure respondendum, me conscientiae, legum, iustitiae, veritatis, modestiae summam rationem esse semper habiturum, neque

omnino in his rebus admissurum quidquam scientem, quod vel Dei gloriae vel publicae priuatorumque saluti sit aduersum, de cactero omnia, quae officium dignitasque Doctoris postulant, sincere optimaque fide peracturum atque praestitutum. Ita me Deus adiuuet!)

Iurasti! — Sed quae per Deum omnipotentem iurasti, per omne vitae tempus, et donec animam efflaueris, imae menti infixae tene!

At iam audi quoque sollemne carmen!

Quod bonum, faustum, felixque sit!

Auspice DEO T. O. M. auctoritate summa IMPERIALIS MAIESTATIS, sancto SERENISSIMI DVCIS NOS GVBERNANTIS Numine, ex decreto Ordinis Iureconsultorum, ego eiusdem iam Decanus Adolphus Fridericus Trendelenburg Iuris Doctor rite creatus et Antecessor Senior, ad perficienda haec sollemnia Pro-Cancellarius legitime constitutus, Te

Vir Praenobilissime, eleganter docte

Michael Gustave Friedlieb

hoc carmine, hac voce, conceptis his verbis Doctorem iuris creo atque renuncio, Tibique summis his in arte iuris honoribus rite conferendis, ius facio hanc superiorem adscendendi cathedram, ex eadem disceptandi, aliorumque disceptationes *Tuo* praesidio moderandi, iura nostra publice profitendi et docendi, interrogantibusque de iure respondendi. Privilegia quoque iurisque beneficia et immunitates, quibus ornati incedunt in vnaquaque S. R. I. parte ac provincia

uincia vel ex lege scripta vel ex more recepto Doctores Iureconfuti, ita *Tibi* do, ita tribuo, ita concedo, vt in omni posthac, quam adieris, Imperii regione fruaris iisdem, nemine prohibente, intercedente, liberrime. Quae quidem omnia pro auctoritate, qua iam polleo, sancta esse volo iubeoque vniuersis, qui in orbe romano germanico IMPERIALI MAIESTATI parent.

Primus igitur ego *Te*, *Iuris Doctor consultissime*, hoc honoris titulo, quo *Te ipsum* in posterum vti et a quouis alio honorari volo, appello, saluo, fausta quaeuis et felicia optans, praedicens, augurans.

Quare vt *Tu*, quemadmodum iam tituli, quo ego *Te* ornaui, possessionem nactus es, ita et in caeterorum, quae *Tibi* contuli, iurium possessionem immittaris, age, huc adscende statim laterique *Te* meo iunge.

(Adscendebat.)

Ecce *Te* iam, *consultissime iuris Doctor*, in hac superiori cathedra constitutum, ex quo ipso intelligas, plenissimum *Tibi* ius esse, ex eadem docendi atque disceptandi.

En quoque Codicem Byzantinum iurium, quibus maxime in foro hodie vtimur, eumque apertum, vt agnoscas, eum *Tibi* nunc quoque Doctori diurna nocturnaue manu esse voluendum, quo pacto, quam POMPONIVS noster optimam viuendi rationem in octauum et septagesimum annum se duxisse perhibet, eam *Tu* quoque experieris, ad eundem opto aetatis vsque annum, optimam esse iucundissimamque.

Sed

Sed et clausum hunc librum *Tibi* exhibeo, vt partim intelligas, tantum *Te* scire, quantum memoria teneas, partim, non omnia chartaceis hisce thesauris contineri, quibus Iure consultus et ad respondendum et ad agendum et ad cauendum, TULLIO nostro auctore, peritus esse debet, verum et mores ciuium inspiciendos esse, et, quod ipsa natura nos docuit, ius diligentissime excolendum.

Mitra autem hacce doctorali capiti *Tuo* imposita, memento honoris illius, quem maiores nostri huic adiunxerunt capitis ornamento, quo et clericos veneranda antiquitas, et doctores, quibus clericorum iura tribuerat, voluit esse decoratos.

Ex instituto plane simili eodemque deducto itidem a clericis, annulum adapto digito *Tuo*, vt hoc quoque honoris signo doctoribus olim cum clericis communi distinguaris a vulgo. Hanc enim solam scito instituti huius esse rationem, quod *Tu* caue referas aut ad Romanorum ius aureorum annulorum, aut ad infelix, quod dicunt, iureconsultorum cum *Astraea Themideue* connubium, ineptum dictu, male effectum, incestum, monstrosum, ideoque ne nomine quidem connubii dignum.

Denique vt nec illud omittam, quod ipsum cum reliquis rebus est ex ritu clericos inuestiendi translatus ad conferendos academicos honores, amplexum his rebus omnibus adiungo, quo ipso *Te* in consortium Doctorum non tantum recipio, sed et hoc amicitiae symbolo, *Te*, vt concordiae sis memor, adhortor, *Tibique* VALENTIS et VALENTINIANI Imperatorum constitutionem, qua caussarum

rum

rum patronos ab iniuria se temperare iubeat, et recte intelligendam, et in usum conuertendam, summopere commendo.

Sic iam honorum *Te* signis multis ornaui atque decorauī, quibus ut dignum *Te* praestes, ex ipsa antiquitatis lege sapientissima *Te* moneo, Doctoris vero titulum dignitatemque non mitra annuloque, sed ingenio, doctrina, eruditione, ipsis adeo moribus, vitaque bene, honeste, sapienter instituenda tuearis, hacque ratione et a vulgo distinguaris et a vulturum in foro turba togatorum, et a syllabarum formularumque cantoribus inquinatissimis longissime *Te* separes.

Iam vero rebus his, Deo T.O.M. bene iuuante feliciter peractis, *Tu* quid melius poteris et honore, quem impetrauisti, dignius, vos etiam, AUDITORES, quid poteritis huic instituto aptius et ad omne propositum hodie nostrum perficiendum accommodatius peragere? quam ut omnes mecum supplices ad Summum Numen tendatis manus, meque, quem hodie Vestrorum habetis animorum interpretem, quo disertiores multos, neminem magis deuorum, magis sincerum, magis pietate inflammatum inuenire poteratis, me, inquam, praeunte pro salute et incolumitate OPTIMI PRINCIPIS vota nuncupetis atque soluatis ardentissima.

Primum igitur, agite, soluamus!

Tibi, Omnipotens mortalium et Alme Pater, qui Numine Tuo sanctissimo et reple omnia et gubernas, Tibi, Ichovah! sempiterna laus dicatur a nobis omnibus et gloria tribuatur nunquam intermoritura pro beneficio illo summo, quo non modo nos beauisti, sed et omnes, qui parent TVO FRIDERICO, quem nostrum quoque, pro adoranda *Tua* prouidentia, esse voluisti PRINCI-

H

PEM

PEM OPTIMVM cumque nulla alia caritate nostra comparandum, dum hunc sanctissimi Nominis Tui piissimum cultorem, hunc nostrum omnium benefactorem, hunc PATRIAE PATREM, vnacum CONIVGE AVGVSTA, PATRIAE MATRE INDVLGENTISSIMA, vnacum FRATRE SVO, et ex EODEM NEPOTE atque NEPTE, vnacum vniuersa SERENISSIMA GENTE, cuius caput et Princeps est FRIDERICVS, adhuc saluum sospitemque conseruasti. Accipe gratias, omnium, quae mortalium ore linguaque vnquam Tibi dictae sunt, maximas, quas non oribus tantum nostris linguisque persoluimus, sed toto animo et habemus Tibi et agimus, pro hoc clementissimae Tuae in FRIDERICVM, SERVVM TVVM, voluntatis documento certissimo, quod et ipsum debet, quantumuis magnum habeatur ab ILLO IPSO, tamen maioris aestimari a nobis, quorum salus IPSIVS? alute comprehenditur, eoque maiori deuotione mentisque pietate agnoscendum est atque celebrandum, quo magis perspicimus atque sentimus, fieri non posse, vt maior a Summo Numine felicitas in nos patriamque nostram proficiat.

Nunc vero vota quoque n. incupemus!

TIBI, SERENISSIME PRINCEPS, PATRIAE PATER AVGVSTE, SANCTE, INDVLGENTISSIME, non ciuium TVORVM, non generis humani tantum, sed ipsius quoque Dei, cui seruis, deliciae, TIBI, et SERENISSIMAE CONIVGI, PATRIAE MATRI, qua meliorem, indulgentiorem, a Deo nobis efflagitare non poteramus, VTRIQUE VESTRVM, est enim VTRIVSQVE salus vinculo arctissimo ita diuinitus

nitus iuncta, vt ALTER absque ALTERO ex votis, et VESTRIS, et nostris, salui esse nequeatis, VTRIQUE ergo VESTRVM, non, vti olim Principibus suis antiquissimi populi, conuiuia, spectacula, certamina, munuscula, sed pietatem, studium, obsequium, quod fingi potest, maximum, summum, vitam adeo ipsam, ipsos animos mentesque nostras vouemus, Deum T. O. M. precantes, vt inconcussa VESTRA salute, VESTRA incolumitate seruata, rem publicam, cui nulla sine VESTRA salute salus est, saluam et incolumem seruet. Protegat VOS Summum Numen, SERENISSIMAMque GENTEM, inprimis FRATREM LVDOVICVM, SERENISSIMVM PRINCIPEM cum SERENISSIMA CONIVGE, SOBOLEMque SERENISSIMAM ex hoc felicissimo connubio susceptam, FRIDERICVM FRANCISCVM inprimis, magnam illam spem patriae, quem plurimum Deus amet, SERENISSIMAS quoque SORORES, protegat VOS omnes summa sua diuinaque tutela, mala quaelibet auertat, summa VOS iubeat felicitate abundare.

Sanctiori autem AVGVSTI PRINCIPIS Consilio primum qui praest, ILLVSTRISSIMO S. R. I. COMITI DE BASSEWITZ, deinde qui sodalis ab Huius latere iunctus est, PERILLVSTRISCHMIDTIO, PRINCIPIS AMICIS, Patriae decoribus et deliciis, Praefidiis nostris, Summis Maecenatibus, Excellentissimis Viris, Tu des, Pater Optime Maxime, atque concedas quidquid est felicitatis humanae. Tu omnia illa, quae pertinent ad bene beateque viuendum, supplices Te, Deus Omnipotens, precamur, in Eos Ipsos, Illustrissimamque et splendoras gentes Eorum largissime effundas.

Hoc PRINCIPE OPTIMO, his CVRATORIBVS dignissimis Academiae nostrae seruatis, Vestraque praeterea, O PATRES, Vestra item, O CIVES, salute a Summo rerum humanarum moderatore firmata, vniuersa haec FRIDERICIANA salua erit florebitque in Ipsius SERENISSIMI CONDITORIS NVTRITORIS-que AVGVSTI gaudium, EXCELLENTISSIMORVM CVRATORVM honorem, Vestram laudem, Patriaeque commodum et emolumentum.

Ita, ALME PRINCEPS, vota pro salute TVA suscipit *Fridericiana* TVA, cuius vt rei munera exsequatur omnia, nos his AVDITORIBVS HONORATISSIMIS praesentibus custodibusque, non tabulis cerisque sed mentibus pectoribusque nostris eadem vota figimus, nec ad statuam quandam imaginemue, nec annulo, sed ad hoc sacrosanctum signamus altare in hoc templo Summo Numini dicato, ardentissimis ad hoc ipsum precibus emissis, Deum Optimum Maximum precaturi, vt valida ea rataque habere velit, sanctissimeque pollicentes, nos, eorum si compotes olim facti fuerimus, tum damnatos eorundem merenti TIBI, OPTIME PRINCEPS, lubentes meritoque ita soluturos esse omnia, quae vouimus, vt ipsis his votis nunquam per omnem vitam liberemur. Atque his adeo votis, quae modo ego concepi, vos vero, PATRES, vosque CIVES, me praeceunte suscepistis, vos, AVDITORVM lectissima corona, fauistis, iidemque semper hanc mentem huic patriae nostrae, PATRIAEque PATRI INDVLGENTISSIMO facite quaeso retineatis, quo magis DEVS ipse sit VOBIS propitius certiusque eueniat, vt vota Vestra nunc primum hodierna post-hac reliqua semper omnia impleantur!

ex lege scripta vel ex more recepto Doctores Iureconfuti,
ita tribuo, ita concedo, vt in omni posthac, quam
perii regione fruaris iisdem, nemine prohibente, inter-
berrime. Quae quidem omnia pro auctoritate, qua iam
acta esse volo iubeoque vniuersis, qui in orbe romano
IMPERIALI MAIESTATI parent.

s igitur ego *Te, Iuris Doctor consultissime*, hoc hono-
quo *Te ipsum* in posterum vt et a quouis alio honorari
illo, saluo, fausta quaeuis et felicia optans, praedicens,

e vt *Tu*, quemadmodum iam tituli, quo ego *Te* ornaui,
nactus es, ita et in caeterorum, quae Tibi contuli,
fessionem immittaris, age, huc adscende statim laterique
unge.

(Adscendebat.)

Te iam, *consultissime iuris Doctor*, in hac superiori
onstitutum, ex quo ipso intelligas, plenissimum *Tibi* ius
idem docendi atque disceptandi.

quoque Codicem Byzantinum iurium, quibus maxime in
e vtimur, eumque apertum, vt agnoscas, eum *Tibi*
que Doctori diurna nocturnaue manu esse voluendum,
, quam POMPONIVS noster optimam viuendi rationem
n et septagesimum annum se duxisse perhibet, eam *Tu*
experieris, ad eundem opto aetatis vsque annum, opti-
mucundissimamque.

Sed